Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН ● № 6 (7396). ● 9 январь, 1981 йил ▲ ЖУМА ● Баҳоси 2 тийин.

СЪЕЗДОЛДИ ЗАРБДОР МЕҲНАТ ВАХТАСИДА

ЛЕНИН ОРДЕНЛИ ВА МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНЛИ ЧИРЧИҚ «ЭЛЕКТРОХИМПРОМ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1981 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

Чирчиқдаги «Электрохимпром» бирлашмасининг меҳнаткашлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақага қўшилиб 1980 йилда пландан ташқари 70.520 тонна минерал ўғит, 10.400 тонна аммиак ишлаб чиқардилар. Беш йил ичида давлат сифат белгисини олган маҳсулот ишлаб чиқариш ҳажми икки баравардан ҳам зиёд кўпайди, мамлакатда капролактам ишлаб чиқарувчи энг катта комплекс ишга туширилди.

Чирчиқ химиклари КПСС Марказий Комитетининг 1980 йил октябрь Пленуми қарорларидан руҳланиб, шу Пленумда ўртоқ Л. И. Брежнев сўзлаган нутқда кўрсатилган ва КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съезди лойиҳасида белгиланган вазифаларга асосланиб, 1981 йил учун зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни оладилар:

Ишлаб чиқариш ҳажми юзасидан белгиланган йиллик план муддатидан илгари 27 декабргача бажарилади ва капролактам комплекси қувватини ўзлаштириш ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқариш 54,2 процент кўпайтирилади. Меҳнат унумдорлигининг 37,4 процент ўсишига эришилади ва ишлаб чиқариш ҳажмини кўпайтиришнинг 95 процентига меҳнат унумдорлигини ошириш йўли билан таъминланади. Пландан ташқари 10 минг тонна аммиак, 40 минг тонна минерал ўғит, шу жумладан 1981 йил ҳосили учун 25 минг тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилади ва пландан ташқари 300 минг сўм фойда олинади. КПСС XXVI съезди очиладиган кунгача пландан ташқари 1500 тонна аммиак, 6 минг тонна минерал ўғит ва бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқарилади. Халқ истеъмоли моллари ишлаб чиқариш 31,5 процент кўпайтирилади.

Иш самарадорлиги ва сифатини ошириб борган ҳолда капролактам ишлаб чиқарувчи қувватлар нормадаги муддатлардан 15 кун барвақт ўзлаштирилади. Янги техника ва технология бўйича бир йилда 500 минг сўм тежаладиган 27 хил тадбир жорий этилади. Иқтисодий самараси 380 минг сўмга борадиган камида 450 та рационализаторлик таклифлари ва ихтиролар жорий этилади.

Камида 15 миллион киловатт соат электр энергияси, 5 минг гигакалорий иссиқлик, 300 тонна шартли ёқилғи, 100 минг сўмлик хом ашё ва материаллар тежалади. Иккиламчи энергия ресурслари ва чиқитлардан фойдаланиш ҳисобига 800 минг гигакалорий буғ ҳосил қилинади, 20 миллион кубметр табиий газ тежалади,

1855 кишининг малакаси оширилади ҳамда иккинчи хил касб ва ҳунарларга ўргатилади. 520 нафар янги ишчи тайёрланади, бирлашманинг 1700 ходими сиёсий ва иқтисодий ўқишга жалб қилинади.

Коллективнинг социал тараққиёт комплекс планини амалга ошира борган ҳолда камида 6500 квадрат метр саҳнли уй-жой фойдаланишга топширилади, кунига 500 кишини қабул қиладиган поликлиникаси бўлган 240 ўринли касалхона комплексини қуриш давом эттирилади, пионерлар лагерини реконструкция қилишга киришилади.

«Электрохимпром» бирлашмасининг коллективи республиканинг барча химикларини КПСС XXVI съездини ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездини муносиб кутиб олишга, ўн биринчи беш йилликнинг биринчи йили планларини муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани авж олдиришга даъват этади.

Мажбуриятлар «Электрохимпром» ишлаб чиқариш бирлашмаси цехлари меҳнаткашларининг йиғилишида муҳокама этилиб, қабул қилинган.

(ЎзТАГ).

▲ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ ЛОЙИҲАСИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

▲ ЧОРВАДОРЛАРНИНГ МЕҲНАТИ МУНОСИБ ТАҚДИРЛАНДИ

▲ КИМЁГАРЛАРНИНГ ЯНГИ МАРРАЛАРИ

▲ ЯНГИ МЕВА-САБЗАВОТ КОМБИНАТИ

▲ АҲОЛИ УЧУН КЎПРОҚ УЙ-ЖОЙЛАР ҚУРАЙЛИК

«Ташсельмаш» заводи коллективи ўнинчи беш йилликни яхши кўрсаткичлар билан якунлади. Машинасозлар қўлга киритилган ютуқларни мустаҳкамлаш, КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани тобора авж олдирмоқдалар. Ушбу суратда корхонанинг пешқадам ишчиларидан Л. Редько, Е. Бабинова ва В. Имонқуловалар ҳозиргина тайёрланган деталь сифатини кўздан кечираётганини кўриб турибсиз.

А. Тўраев фотоси.

ТАЖРИБА АЛМАШДИЛАР

ҒАЗАЛКЕНТ. (Ўз мухбиримиздан). Чорва қишловини муваффақиятли ўтказиш, қишда ҳам соғин сигирлар маҳсулдорлигини ошириш кўп жиҳатдан чорвадор кадрларнинг малакасига, билим ва тажрибасига боғлиқ. Бу борада Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхозда бой тажриба тўпланган. Хўжалик сут-товар фермасида етарли миқдорда ем-хашак жамғарилган.

Қизил бурчакда радио ва телевизор ишлаб турибди. Бу ерда газета ва журналларнинг янги сонлари бор. Кўргазмали агитация воситаларида чорвадорларнинг КПСС XXVI съезди шарафига авж олдирилган мусобақасининг бориши ўз аксини топган.

Шунинг учун ҳам район чорвадорларининг навбатдаги семинари Фрунзе номли колхоз сут-товар фермасида бўлиб ўтди. Семинарда хўжаликлар партия ташкилотларининг секретарлари, илғор чорвадорлар, ферма мудирлари ўзаро тажриба алмашдилар. Йиғилганларга «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йиллар ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида» КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси ҳақида район партия комитети пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Ў. Каримбердиев сўзлаб берди. Район партия комитетининг секретари Н. В. Солдатова КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақа ташкил этишни янада яхшилаш, Қизил бурчак ва кўргазмали агитация воситаларидан самарали фойдаланиш ҳақида гапирди.

Фрунзе номли колхоз партия ташкилотининг секретари Т. Сиддиқов бу борада хўжалик фермасида тўпланган тажриба билан ўртоқлашди.

МУКОФОТ МУБОРАК

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ПРЕЗИДИУМИНИНГ ФАРМОНИ

ЎЗБЕКИСТОН ССРНИНГ ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРИНИ СССР ОРДЕН ВА МЕДАЛЛАРИ БИЛАН МУКОФОТЛАШ ТЎҒРИСИДА

1980 йилнинг биринчи ярмида чорвачилик маҳсулотларини ишлаб чиқариш ва тайёрлашни кўпайтириш юзасидан план ва социалистик мажбуриятларини бажаришдаги эришган муваффақиятлари учун мукофотлансин:

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ БЎЙИЧА:

ЛЕНИН ОРДЕНИ БИЛАН

Файзиева Қутби — Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозининг сут соғувчиси.

МЕҲНАТ ҚИЗИЛ БАЙРОҚ ОРДЕНИ БИЛАН

Абдураҳмонова Қумри — Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг сут соғувчиси.

Назиров Зоид — Ғалаба районидаги космонавт Волков номли совхоз директори.

Радюкина Вера Ивановна —Калинин районидаги «Ўзбекистон» паррандачилик фабрикасининг паррандабоқари.

Саъдуллаев Раҳматилла — Чиноз районидаги Жамбул номли совхоз директори.

Ўринбоева Майзигул — Бўка районидаги «Бўка» совхози сут соғувчиси.

Ҳакимова Малоҳат — Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз сут соғувчиси.

ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ БИЛАН

Иванова Анна Григорьевна — Ғалаба районидаги «Победа» колхози сут соғувчиси.

Исмоилова Шодмоной — Пискент районидаги 2-«Пискент» совхози сут соғувчиси.

Қосимова Нафиса — Орджоникидзе районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси.

«ҲУРМАТ БЕЛГИСИ» ОРДЕНИ БИЛАН

Адамбеков Мустафо — Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз чўпони.

Анварова Маъфурат — Тошкент районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхоз сут соғувчиси.

Асанов Маҳаматали — Бўстонлиқ районидаги Фрунзе номли колхоз чўпони.

Аюпова Асия Исмагиловна — Бекобод районидаги 1-«Далварзин» совхози сут соғувчиси.

Валишин Марс Шайхиддинович — Орджоникидзе районидаги Бўстонлиқ паррандачилик фабрикаси директори.

Вафина Назия Аглуловна — Коммунистик районидаги «Политотдел» колхозининг сут соғувчиси.

Муродов Расиқ — Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозининг молбоқари.

Полякова Людмила Николаевна — Ўрта Чирчиқ районидаги «Ленин йўли» колхозининг сут соғувчиси.

Салимбоев Ҳакимжон — халқ депутатлари Бекобод район Совети ижроия комитети қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш бошқармаси бош зоотехниги.

Тошимов Қўшназар — Бўка районидаги «Ленин йўли» колхозининг бригадири.

Худойбердиева Тошбуви — Оҳангарон районидаги «Оҳангарон» совхози сут соғувчиси.

III ДАРАЖАЛИ МЕҲНАТ ШУҲРАТИ ОРДЕНИ БИЛАН

Ашурбекова Зайнаб — Оққўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз сут соғувчиси.

Беляева Екатерина Федоровна — Ғалаба районидаги космонавт Волков номли совхоз сут соғувчиси.

Дадабоев Тўлаган — Тошкент районидаги «Ленин йўли» колхозининг молбоқари.

Досаева Пелагея Николаевна — Калинин районидаги Гагарин номли совхоз сут соғувчиси.

Норбеков Жуман—Оҳангарон районидаги Тошкент от заводи чўпони.

Нуралиева Солия — Коммунистик районидаги Карл Маркс номли колхоз бузоқбоқари.

Пейсенов Эргаш — Чиноз районидаги Жамбул номли совхоз чўпони.

Сунинова Эмина — Орджоникидзе районидаги Ўзбекистон чорвачилик илмий-текшириш институти «Красный Водопад» экспериментал базасининг машинада сут соғиш оператори.

Хаитбоева Пақия — Паркент районидаги Энгельс номли совхоз сут соғувчиси.

Ҳолиқова Турсуной — Ўрта Чирчиқ районидаги Охунбобоев номли колхоз сут соғувчиси.

Ёқубова Ўлмасхон — Янгийўл районидаги Х. Турсунқулов номли колхоз сут соғувчиси.

«ШАВКАТЛИ МЕҲНАТИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Алимова Ҳадича — Тошкент районидаги Абдураҳмонов номли совхоз сут соғувчиси.

Вейсалова Зулбия — Янгийўл районидаги «Интернационал» колхозининг сут соғувчиси.

Мурзаева Мария Егоровна — Чиноз районидаги «Чиноз» совхоз-техникуми сут соғувчиси.

Пилолов Тожибек — Калинин районидаги Охунбобоев номли совхоз чўпони.

Римига Дина Николаевна — Орджоникидзе районидаги Бўстонлиқ паррандачилик фабрикаси паррандабоқари.

Султонбоева Ҳайитгул — Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз сут соғувчиси.

Турсиматов Тошпўлат — Паркент районидаги «Ленинобод» совхози чўпони.

Умирова Зарифа Қаноатовна — Пискент районидаги Свердлов номли колхоз сут соғувчиси.

Федоров Юрий Сергеевич — Ғалаба районидаги «Сергели» совхозининг оператор чўчқабоқари.

Ҳакимжонова Муқаддам — Бўстонлиқ районидаги «Хўжакент» совхози сут соғувчиси.

Холиқов Ғаффор Абдусаматович — Оҳангарон районидаги Собир Раҳимов номли совхоз чўпони.

Хожанова Хожар — Бекобод районидаги А. Мавлонов номли совхоз сут соғувчиси.

Эм Татьяна — Коммунистик районидаги «Правда» колхози сут соғувчиси.

Эрназаров Маҳаммад — Бўка районидаги Ҳамза номли колхоз молбоқари.

«МЕҲНАТДА ЎРНАК КЎРСАТГАНЛИГИ УЧУН» МЕДАЛИ БИЛАН

Бўриева Ҳалимахон — Оққўрғон районидаги Вотинцев номли колхоз сут соғувчиси.

Мамедова Фотима — Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхози сут соғувчиси.

Мўминов Карим — Пискент районидаги Тельман номли колхоз чўпони.

Мусақулов Тоғаймурод — Ўрта Чирчиқ районидаги Ким Пен Хва номли колхоз молбоқари.

Отаметова Марзия — Калинин районидаги Калинин номли колхоз сут соғувчиси.

Пирматова Инобат — Паркент районидаги «Гулбоғ» совхози сут соғувчиси.

Рисқулова Раиса Шайхинуровна — Оҳангарон районидаги «ВЛКСМ 50 йиллиги» совхози оператори.

Сулаймонова Мелихол Усмоновна — Чиноз районидаги «Партия XXIV съезди» совхози сут соғувчиси.

Тошматов Аъзам — Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози молбоқари.

Усмонова Фотима — Тошкент районидаги Охунбобоев номли колхоз сут соғувчиси.

Холмуҳамедова Ҳанифа — Янгийўл районидаги Калинин номли колхоз сут соғувчиси.

Ҳасанов Қиличбек — Ўрта Чирчиқ районидаги Терешкова номли колхоз бригадири.

Ҳалимова Манзура — Бўстонлиқ районидаги «Бўстонлиқ» совхози сут соғувчиси.

Худойназарова Рихси — Тошкент районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси.

Шодмонхўжаева Моҳира Сайфуддиновна — Орджоникидзе районидаги «Коммунист» колхози сут соғувчиси.

Шаповалова Анна Ивановна — Ғалаба районидаги Энгельс номли колхоз сут соғувчиси.

Шоиброҳимов Шоислом — Коммунистик районидаги «Ўзбекистон» колхози молбоқари.

Йўлдошева Анзират — Бекобод районидаги Ленин номли колхоз сут соғувчиси.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Л. БРЕЖНЕВ.

СССР Олий Совети Президиумининг Секретари М. ГЕОРГАДЗЕ.

Москва, Кремль.
1980 йил, 16 декабрь.

АНДИЖОН ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

АНДИЖОН, 8 январь. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда XVIII Андижон область партия конференцияси иш бошлади. Область партия комитетининг биринчи секретари С. Мамарасулов обком номидан ҳисобот доклади қилди.

Конференция ишида Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Раиси Н. Ж. Худойбердиев, КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими Ю. А. Томак иштирок этмоқдалар.

ПОЙТАХТ УЧУН САБЗАВОТ

Буниси Тошкентдаги бешинчи йирик мева-сабзавот комбинати бўлади. Тошкентдаги «Средазгипроторг» институти коллективи унинг техникавий лойиҳасини ишлаб чиқишга киришди.

Комбинатнинг совутиш камералари қарийб 50 минг тонна мева, сабзавот, картошкани асрашга мўлжалланган. Ҳозир ишлаб турганларидан фарқли ўлароқ, бунда бир қанча янгиликлар кўзда тутилган. Жумладан биринчи марта тартибга солиб туриладиган газ муҳити системаси қўлланилади. Махсус аппаратлар ёрдамида камераларга алоҳида тартибдаги газлар юборилади, бу эса табиат ноз-неъматларини уларнинг мазасини сира ҳам бузмаган ҳолда анча узоқроқ асраш имконини беради. Бундай технология қўлланганда нобудгарчилик ҳам икки баравар камаяди.

Комбинатда мева-сабзавот маҳсулотлари асралибгина қолмай, шу билан бирга қайта ишланади ҳам. Крахмал, жем, томат пастаси, тузланган маҳсулотлар ишлаб чиқарувчи, картошка тозаловчи цехлар кўзда тутилган. Карамни тузлаш ва асрашнинг механизациялаштирилган технологияси ҳам яна бир янгиликдир.

Комбинатдаги юк ортиш-тушириш ишларининг ҳаммаси механизациялаштирилади. Маҳсулотнинг 80 процентга қадари истеъмолчига қадоқланган ҳолда ва контейнерларда етказиб берилади. Қўшимча қилиб шуни айтиш кераки, Тошкентдаги бешинчи мева-сабзавот комбинатининг қурилиши келгуси йилдаёқ Ботаника боғи районида бошланади.

(ЎзТАГ).

ОБЛАСТЬ ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯЛАРИ

НАМАНГАН, 7 январь. (ЎзТАГ). Наманган областининг меҳнаткашлари КПСС XXV съезди қарорларини бажара бориб, экономика ва маданиятни ривожлантириш соҳасида янги катта қадам қўйдилар. Бугун ўз ишини тамомлаган XIV область партия конференциясида коммунистлар партия комитетининг иш услуби ва методларини таҳлил этдилар, бу ишнинг самарадорлигини ошириш йўлларини белгиладилар.

Область партия комитетининг биринчи секретари М. Камоловнинг обком номидан қилган ҳисобот докладида, делегатларнинг нутқларида ишлаб чиқаришнинг барча тармоқлари қандай ривожланганлиги тўғрисидаги маълумотлар айтиб ўтилди. Пландан ташқари 135 миллион сўмлик саноат маҳсулоти реализация қилинди. Беш йил мобайнида бир миллиард сўмга яқин капитал маблағ ўзлаштирилди. Бултур область тарихида пахтадан мислсиз мўл-ҳосил олинди: давлатга 475 минг тонна «оқ олтин» сотилди. Дон, сабзавот ҳамда деҳқончилик ва чорвачиликнинг бошқа маҳсулотларини етиштириш беш йиллик топшириқлари ошириб бажарилди.

Конференция Наманган область ижроия комитети раиси М. Обидшоевнинг «СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳаси тўғрисидаги докладини ҳам муҳокама қилди.

Ўн биринчи беш йилликда аврли газламалар комбинатида тайёрлов-тўқув ишлаб чиқаришининг, Поп нотўқима материаллар комбинатининг, химия заводи ва бошқа корхоналарнинг янги қувватлари ўзлаштирилиши лозим. Областда машинасозликнинг мутлақо янги тармоқларини, масалан, буғ генераторлари ва электр ускуналари ишлаб чиқарадиган заводларни барпо этиш мўлжалланмоқда. Саноат ишлаб чиқариши ҳажмини ўнинчи беш йилликка нисбатан 30 процент ошириш мақсади ўртага қўйилмоқда.

Делегатлар қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тўғрисида гапириб, деҳқончилик маданиятини ошириш, колхоз ва совхозларнинг моддий-техника базасини мустаҳкамлаш масалаларига тўхталиб ўтдилар. Ўн биринчи беш йиллик мобайнида экинзорларни кенгайтирмай туриб, пахта етиштиришни 13—14 процент кўпайтириш лозим.

Областда қишлоқ хўжалигини хўжаликлараро кооперация ва аграр-саноат интеграцияси асосида ихтисослаштириш ва концентрациялаш, бу ишни айниқса мева-сабзавотчилик ва токчилик соҳасида жорий этиш юзасидан етарли тажриба орттирилган. «Узплодоовощвинпром» область бирлашмаси составида ҳозирнинг ўзидаёқ 26 та ихтисослаштирилган совхоз ишлаб турибди, улардан 19 таси кейинги икки йил ичида тузилди.

Делегатлар чорвачилик проблемаларига кўп эътибор бердилар. Гарчи область чорвадорлари маҳсулот ҳажмини сезиларли равишда кўпайтиришга эришган бўлсалар-да, бироқ мана шу ҳаётий муҳим тармоқда ҳали ҳам фойдаланилмаётган резервлар кўп. Ихтисослаштириш ва марказлаштириш, ем-хашак етиштиришни ривожлантириш туфайли янги беш йилликда гўшт, сут, тухум етиштиришни анча кўпайтиришга эришиш мумкин бўлади.

Партиявий-ташкилий ва сиёсий ишларни, кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялашни янада такомиллаштириш, партия ҳужжатлари билан ишлашни яхшилаш, юқори органларнинг қарорлари ва ўз қарорлари ижросини контроль қилиш масалаларини конференция иштирокчилари батафсил муҳокама қилдилар.

Конференция қатнашчилари партиянинг, КПСС Марказий Комитетининг ва ўртоқ Л. И. Брежнев бошчилигидаги Марказий Комитет Сиёсий бюросининг олиб бораётган ички ҳамда ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллашларини изҳор этдилар.

Конференцияда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари А. А. Хўжаев нутқ сўзлади.

Конференция область партия ташкилотининг раҳбар органларини, КПСС XXVI съездига ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига делегатларни сайлади.

Наманган область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлди. М. Камолов область партия комитетининг биринчи секретари, А. Г. Руденко иккинчи секретари, А. Ҳасанов, Ҳ. Мақсудхонов, Т. Рўзибоев секретарлари қилиб сайландилар.

* * *

ЖИЗЗАХ, 7 январь. (ЎзТАГ). Жиззах область партия ташкилотининг IV конференцияси бугун ўз ишини тамомлади. Конференция қатнашчилари ўз нутқларида КПСС Марказий Комитети, унинг сиёсий бюроси ва шахсан ўртоқ Л. И. Брежневнинг меҳнаткашлар фаровонлигини оширишга, социалистик Ватаннинг қудратини мустаҳкамлашга қаратилган ички ва ташқи сиёсатни амалга ошириш йўлидаги фаолиятини қизғин маъқулладилар ва якдиллик билан қўллаб-қувватладилар.

Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари Т. Боймиров ҳисобот доклади қилди. Делегатлар ҳисобот докладини муҳокама этиб, КПСС XXV съездидан кейинги даврда хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида ўз таъсирини янада кучайтириш область партия ташкилотига хос хусусият бўлиб қолганлигини таъкидладилар.

Беш йил мобайнида саноат ишлаб чиқариши ҳажми 34 процент ортди. Меҳнат унумдорлиги 11,2 процент кўпайди. Пахта тозалаш саноати, озиқ-овқат, кон-руда ва химия саноати янада ривожланди. Машинасозлик, рангли металлургия каби янги тармоқлар ҳам вужудга келди. Маржонбулоқ олтин-руда комбинатининг, керамика буюмлари заводининг биринчи навбатлари, Жиззах ва Пахтакор районларида пахта тозалаш заводлари, Бахмалда гилам тўқиш фабрикаси ва йирик чорвачилик комплекслари ишга туширилди.

Партиянинг аграр сиёсатини изчиллик билан амалга ошириш натижасида қишлоқ хўжалиги комплекс ривожланди. Деҳқончилик ва чорвачилик маҳсулотининг ҳамма турларини харид қилиш юзасидан беш йиллик топшириқлари ошириб бажарилди. Етиштирилган пахтанинг ўртача йиллик миқдори 40 процент, дон ҳосили икки баравардан зиёд, мева-сабзавот маҳсулотлари 70 процент ошди.

Жиззах дашти тез суръатлар билан ўзлаштирилмоқда. Беш йилликда 42 минг гектардан кўпроқ суғориладиган ер қишлоқ хўжалик оборотига киритилди. хўжаликларни энергия билан таъминлаш ортиб борди. Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришини, хусусан чорвачиликни янада ихтисослаштириш ва концентрациялаш учун кўп иш қилинди.

Аммо, сўзга чиққан ўртоқлар таъкидлаб ўтганидек, обкомнинг областдаги партия комитетлари ва бошланғич партия ташкилотларининг ишида камчиликлар ҳам бўлди. Куч ва маблағларни сочиб юбориш, объектларни ишга тушириш муддатларига риоя қилмаслик каби нуқсонлар ҳали йўқотилган эмас. Бир қанча қурилиш ташкилотларида тугалланмай қолган ишлаб чиқариш объектлари ишларнинг йиллик ҳажмидан ҳам ортиб кетади. Транспорт ва алоқа ишларининг даражаси ортиб бораётган талабларга жавоб бермаётир.

Янги ерларни ўзлаштириш билан уй-жойларни, социал ва маданий-маиший объектларни қуриш ўртасида анча тафовут бор. Бунинг натижасида бир қанча совхозларда мактаблар ва болалар боғчалари, амбулаториялар, аптека, клуб, магазинлар ва маиший хизмат комбинатлари етишмаётир.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида «Жиззах даштини ўзлаштириш соҳасидаги ишлар давом эттирилсин» дейилган. Ўн биринчи беш йилликда областда бир ярим миллиард сўмлик, яъни ўнинчи беш йилликдагига нисбатан бир ярим баравар, кўпроқ капитал маблағни ўзлаштириш, бир қанча янги саноат корхоналарини қуриш, салкам 440 минг гектар ерни ўзлаштириш, қўриқ ерларда неча ўнлаб агрошаҳарчаларни барпо этиш керак.

Конференция қатнашчилари фойдаланилмаётган резервларга эътибор бериб, уларни ишга тушириш зарур эканлигини айтдилар. Областдаги партия комитетлари ва партия ташкилотлари халқ хўжалигига раҳбарлик услуб ва методларини, ташкилотчилик ва сиёсий-тарбиявий ишларни такомиллаштиришлари, меҳнаткашларнинг шикоятлари ва мактубларида кўтарилган масалаларни тезлик билан ҳал этишлари, қарорларнинг бажарилиши устидан пухта назорат ўрнатишлари зарур.

Конференцияда Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Раисининг ўринбосари Г. М. Орлов нутқ сўзлади.

Конференция ишида КПСС Марказий Комитетининг масъул ходими В. И. Тимонин қатнашди.

Конференцияда Жиззах область партия комитетининг, Ревизия комиссиясининг янги состави, КПССнинг XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съездига делегатлар сайланди.

Жиззах область партия комитетининг ташкилий пленуми бўлиб ўтди. Т. Боймиров область партия комитетининг биринчи секретари, Е. А. Клеменов иккинчи секретари, С. А. Нишонов У. З. Олимов, П. Исмоилов секретарлари қилиб сайландилар.

СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981-1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси умумхалқ муҳокамасида

ИСТИҚБОЛ РЕЖАЛАРИ

ТАКЛИФЛАР, МУЛОҲАЗАЛАР, МУАММОЛАР

ХАЛҚ ФАРОВОНЛИГИ— КПССнинг ОЛИЙ МАҚСАДИ

НАЗАРИЯ МАСАЛАЛАРИ

Партиямизнинг бутун социал сиёсати амалдаги инсонпарварликдир.

Тарихий тажриба шуни тасдиқламоқдаки, эксплуататор синфлар узил-кесил тугатилган социалистик жамиятгина реал гуманизм жамиятидир. Унинг энг асосий бойлиги эса меҳнат кишисидир.

Совет Иттифоқи беш йилликлар ўтган сари иқтисодий жиҳатдан тобора қудратлироқ бўлиб бормоқда, ҳар бир беш йиллик коммунизм қурилиши йўлидаги муҳим босқичдир. КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVI съездига лойиҳаси бунинг яққол далилидир.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари»да қуйидаги сўзларни ўқиймиз: **«80-йилларда Коммунистик партия бутун ижтимоий ишлаб чиқариш самарадорлигини янада оширишни, меҳнат унумдорлигини кўпайтиришни, совет кишиларининг социал активлигини ва меҳнат ғайратини ўстириш асосида халқнинг моддий ва маданий турмуш даражасини муттасил юксалтиришни, шахсни ҳар томонлама камол топтириш учун энг яхши шароитлар яратишни олий мақсад қилиб қўйган ўзининг иқтисодий стратегиясини амалга оширишни изчиллик билан давом эттиради».**

Шундай қилиб, экономикани планли равишда ривожлантириш, социалистик ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш олий мақсадга — совет халқи турмушини йил сайин тобора яхшилаб боришга хизмат этади. Ўртоқ Л. И. Брежнев қайд қилганидек, бизнинг барча планларимизни тузишда партия ва Совет давлатининг асосий шиори «Ҳамма нарса инсон учун, инсоннинг бахт-саодати учун» бўлиб келди ва шундай бўлиб қолади.

Асосий йўналишлар лойиҳасида совет кишилари турмушини яхшилаш истиқболлари ва вазифаларига бағишланган махсус бўлим бор. Унда кишиларимизнинг турмуш, меҳнат, дам олиш шароитини яхшилаш билан боғлиқ бўлган жуда хилма-хил масалаларни ҳал этишнинг конкрет марралари ва воситалари кўзда тутилган бўлиб, бу ўн биринчи беш йилликда Советлар мамлакати социал-иқтисодий истиқболининг инсонпарварлик характерини яна бир карра тасдиқлайди.

Ўнинчи беш йиллик давомида халқ хўжалигини ривожлантиришда эришилган катта ютуқлар ҳам бевосита халқ турмуш даражасини оширишга хизмат қилади. Ўтган беш йилликда тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан миллий даромад 400 миллиард сўмлик, саноат маҳсулоти 717 миллиард, қишлоқ хўжалиги маҳсулоти 5 миллиард сўмлик кўпайди. Миллий даромаднинг бешдан тўрт қисмидан бевосита аҳолининг истеъмоли, уй-жой ва социал маданий қурилиш учун фойдаланилди. Шу беш йил мобайнида халқ истеъмоли товарлари ишлаб чиқариш 21 процент, жумладан, маданий-маиший товарлар ишлаб чиқариш 41 процент ўсди, аҳоли турмуш даражасини оширишга тўққизинчи беш йилликдагига нисбатан 329 миллиард сўмлик кўп маблағ ажратилди.

Социализмда меҳнатни моддий ва маънавий рағбатлантириш бир-бири билан уйғун равишда қўшиб олиб борилади. Партиямиз бу соҳадаги сиёсатининг бош йўналиши — халқ турмуш фаровонлигини таъминлашдир. Биринчидан, бунда бажарилган ишнинг сифатига ва миқдорига қараб ҳақ тўлашни ошириш, иккинчидан эса иш миқдори ва сифатидан қатъий назар, кишиларнинг эҳтиёжларини қондириш учун сарфланадиган ижтимоий истеъмол фондларини кенгайтириш йўлидан борилади.

Ўнинчи беш йилликда ишчи ва хизматчиларнинг ўртача иш ҳақи 15 процентдан зиёд, колхозчиларнинг жамоат хўжалигидан олган даромадлари 26 процент ошди. Ноишлаб чиқариш тармоқлари ходимларининг тариф ставкалари ва мансаб окладларини оширишдек катта социал тадбирни ўтказиш ниҳоясига етказилди. Натижада 31 миллион ишчи ва хизматчининг иш ҳақи кўпайтирилди. Бепул таълим, медицина ёрдами, қариликда моддий таъминот ва бошқа социал тадбирлар ижтимоий истеъмол фондлари ҳисобидан амалга оширилмоқда. Шу фондлар беш йиллик мобайнида 527 миллиард сўмдан иборат бўлди. Бу фондлардан бериладиган тўловлар ва имтиёзлар аҳоли жон бошига 1975 йилдаги 354 сўмдан 1980 йилда 438 сўмга етди.

Улуғ Ватан уруши қатнашчиларининг моддий-маиший шароитлари, колхозчиларнинг ҳамда халқ хўжалиги бир қанча тармоқлари айрим категориядаги ходимларининг пенсия таъминоти яхшиланди. Соғлиқни сақлаш муассасаларида овқатланиш ва дори-дармон сотиб олиш ҳаражатлари нормаси оширилди. Умумий таълим мактабларининг 1—5 синфлари ўқувчиларига дарсликларни бепул бериш жорий этилди.

Реал социализмнинг яна бир катта ютуғи мамлакатимизда турар-жой проблемасининг муваффақиятли ҳал этилаётганлигидир. СССРда турар-жой қурилиши мисли кўрилмаган миқёсларда олиб борилмоқда. Квартира ҳақи 1928 йилдан буён ўзгармай келаяпти. У ишчи оилаларида даромаднинг ўртача 3 процентидан ошмайди. Ўтган беш йилликда уй-жой қурилишига 87,2 миллиард сўм, яъни, беш йиллик планида белгиланганига нисбатан кўпроқ ҳажмда капитал маблағ сарфланди. Жами саҳни 530 миллион квадрат метр уй-жой бинолари қуриб битказилди. 50 миллиондан кўпроқ кишининг уй-жой шароитлари яхшиланди. Ҳозир шаҳар аҳолисининг 80 процентга яқини алоҳида квартираларда истиқомат қилмоқда.

Асосий йўналишлар лойиҳасида таъкидланганидек, моддий ва маънавий бойликлар ишчиларнинг, колхозчилар ва зиёлиларнинг меҳнати билан вужудга келтирилади. Фақат меҳнат миллий бойликни кўпайтириш манбаидир. Жамият ишлаб чиқарилган нарса нигина тақсимлай олади. Шу боисдан меҳнат натижалари нақадар юқори бўлса, социалистик Ватаннинг қудрати шу қадар кўпроқ мустаҳкамланади, шахсий ва ижтимоий эҳтиёжлар шу қадар тўлароқ қондирилади, совет кишиларининг турмуш даражаси шу қадар юксак поғонага кўтарилади.

Бизнинг мамлакатимизда меҳнат кишиси ҳар томонлама ғамхўрлик билан қуршаб олинган. Ижтимоий бойликни кўпайтиришга ўз ҳиссаларини қўшар эканлар, совет ишчилари, колхозчи-деҳқонлари, зиёлилари айни вақтда ўзларининг жамиятдаги ўринларини ҳам қарор топтирадилар.

Аммо, социализмда меҳнатдан бўйин товлайдиган, меҳнат интизомини бузадиган, сифатсиз маҳсулот чиқарадиган кишилар ҳам учрайди. Жамиятимиз ана шундай салбий ҳодисаларга қарши тинмай кураш олиб бормоқда. КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва халқ хўжалигида кадрлар қўнимсизлигини камайтириш тўғрисида қабул қилган қарори ана шундай курашнинг йўл-йўриқларини аниқ белгилаб берди.

Ўн биринчи беш йилликда ҳам жуда кенг миқёсда халқ хўжалик вазифалари ҳал этилади, совет кишилари фаровонлигини янада оширишни таъминлаш беш йилликнинг асосий вазифаси бўлиб қолаверади. 11-беш йиллик давомида саноат маҳсулоти ишлаб чиқаришни 26—29, шу жумладан, истеъмол буюмлари ишлаб чиқаришни 27—29 процент кўпайтириш кўзда тутилади. Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини ўртача тайёрлаш йиллик ҳажми 12,4 процент, ижтимоий хўжаликда меҳнат унумдорлиги 22—24 процент оширилади.

Ўнинчи беш йиллик мобайнида Социалистик Ўзбекистон хўжалик ва маданий қурилишнинг барча йўналишларида олға қараб қадам қўйди. 1976—1980 йиллар ичида Ўзбекистон ССРнинг ҳамма ижтимоий маҳсулоти 7,7 миллиард сўмга кўпайди, миллий даромад эса 29 процент ортиб, 3,6 миллион сўмликка кўпайди. Ижтимоий истеъмол фондлари 36,8 процент кўпайиб, қарийб 5 миллиард сўмликни ташкил этди. Аҳоли жон бошига даромадлар пландаги 13,6 процент ўрнига 17 процент кўпайди.

Ўтган йили 6 миллион тонналик чўққи забт этилди. Давлат тайёрлов пунктларига 6 миллион 230 минг тонна пахта, шу жумладан 356 минг тонна энг қимматли ингичка толали пахта етказиб берилди. Республика кейинги беш йил мобайнида 28,5 миллион тонна пахта тайёрлади. Бу шундан олдинги беш йилликдагидан 4 миллион тонна ортиқдир. Совет Ўзбекистони ўнинчи беш йиллик планини бажаришдаги катта муваффақиятлари учун Ленин ордени билан мукофотланди.

Ўн биринчи беш йилликда ҳам Ўзбекистон ССР иқтисодий жиҳатдан янада юксала боради. Саноат маҳсулоти ишлаб чиқариш 28—31 процент ошади. 1985 йилда 44—51 миллиард киловатт-соат электр қуввати, 570 миллион квадрат метр ип газлама ва шойи газламалар, 480—485 минг тонна ўсимлик мойи, 1—1,1 миллиард шартли банкада сабзавот-мева консервалари ишлаб чиқарилади. Қишлоқ хўжалик ялпи маҳсулотининг ўртача йиллик ҳажми 17—19 процент оширилади. Йилига ўртача ҳисобда 5,9 миллион тонна «оқ олтин», шу жумладан 400—420 минг тонна ингичка толали пахта етиштирилади. Дон — 2,8—3 миллион тонна, сабзавот 2,4—2,5 миллион тонна, гўшт —(сўйилган вазнда) 400—410 минг тонна, сут — 2,5—2,7 миллион тонна, жун—20—21 минг тонна, қоракўл тери — 2,25 миллион дона миқдорида тайёрланади.

Шу кунларда совет халқи янги беш йиллик планнинг лойиҳасини қизғин муҳокама қилиб, уни тўла-тўкис маъқулламоқда. КПСС Марказий Комитетининг Октябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитетининг лойиҳаси ленинчи партиямиз бутун сиёсати ва фаолиятининг асосий мазмуни совет кишилари фаровонлигини янада оширишга қаратилаётганлигини яна бир карра тўла тасдиқлади.

Қ. ФОЗИЛХУЖАЕВ,
тарих фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан арбоби.

БИОЛОГИК УСУЛГА КЕНГ ЙЎЛ

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида, жумладан, шундай дейилади: **«Ҳосилнинг зараркунандалардан, касалликлар ва бегона ўтлардан нобуд бўлиши камайтирилсин, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик воситалари кенг қўлланилсин».**

Чиноз район ўсимликларни ҳимоя қилиш отрядининг ходимлари бу соҳада диққатга сазовор ишларни амалга оширмоқдалар. Ўнинчи беш йилликда хўжаликларнинг ҳар бир бригадасида биттадан кузатувчи тайинланди. Улар ўсимлик зараркунандаси пайдо бўлган пайкаллар ҳақида ахборот бериб турдилар. Бу ташкилий иш зараркунандаларга қарши курашни бирмунча енгиллаштирди. Пайкаллар, йўл четларини тозалашга ҳам доимо эътибор билан қаралди.

Районда «оқ олтин» етиштиришни кўпайтириш, ҳосилдорликни оширишда қишлоқ хўжалик зараркунандаларига қарши самарали кураш олиб бориш ҳам муҳим аҳамиятга эга бўлди. Ўтган йили мавжуд 113 бригаданинг барчасида пахта тайёрлаш плани ортиғи билан адо этилди. Район бўйича қабул пунктларига 35 минг 172 тонна пахта топширилди, ўртача ҳосилдорлик 38,6 центнерданни ташкил этди. Бу аввалги йиллар кўрсаткичидан анча юқоридир.

Эришилаётган ютуқларда район ўсимликларни ҳимоя қилиш отряди агрономларидан Муҳаммаджон Аюпов, Қодир Раҳматбеков, Зоя Тимкееваларнинг муносиб улушлари бор. Отряд ходимлари ғўза касалликлари, зараркунанда, ҳашаротларга қарши курашда жонкуярлик қилмоқдалар.

Районда 1979—1980 йилларда ўсимликларга химиявий ишлов беришда қишлоқ хўжалик авиациясидан воз кечилди. Бунинг ўрнига «ОВХ-14», «ПГС» мосламаларидан кенг фойдаланилмоқда.

Эндиликда отряд коллективи ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик усулидан фойдаланишни йўлга қўймоқда. Биопрепаратлар йилдан-йилга химиявий дорилар ўрнини эгаллаб бораётир. Ўтган йили «Ўзбекистон ССР 30 йиллиги» колхозида икки линияли биологик лаборатория қуриб битказилди. 1981 йилда ўсимликларни ҳимоя қилишнинг биологик усулидан кенг фойдаланилади.

А. РАҲИМОВ.

ҚИЗҒИН МУҲОКАМА

Факультетимиз коллективи Асосий йўналишлар лойиҳасини қунт билан ўрганмоқда. Ўқув группаларида ўтказилаётган йиғилишларда бўлғуси мутахассислар ўзларининг янги беш йиллик вазифаларини бажаришдаги ўринларини белгилаб олмоқдалар.

Яқинда факультетнинг партия йиғилиши бўлиб ўтди. Унда ўнинчи беш йилликдаги иш якунлари муҳокама этилди. Бу давр ичида коллективимиз сон ва сифат жиҳатидан камол топганлиги таъкидланди. Шу даврда битта докторлик, 3 та кандидатлик диссертацияси ёқланди, 5 ўқитувчига доцент унвони берилди.

Ўтган йилдан бошлаб факультетимиз жуда муҳим ишга қўл урди: Осиё, Африка ва Лотин Америкасининг ривожланаётган мамлакатлари учун журналист кадрлар тайёрлана бошланди. Ҳозир факультетимизда 11 мамлакатдан 36 талаба билим олмоқда.

Истиқбол режаларининг муҳокамасида сўзга чиққан коммунистлар, жумладан доцент М. Худойқулов лойиҳани маъқуллаш ҳақида ўзидан олдинги нотиқлар киритган таклифни қўллаб-қувватлади. Шу билан бирга у лойиҳада омманинг ижодий меҳнат активлигини ривожлантиришда умумхалқ минбари бўлган оммавий ахборот ва пропаганда воситалари ролини ошириш лозимлигини таъкидлади. Шунга кўра йиғилиш аҳли лойиҳа иккинчи бўлими 1-моддасининг охирги банди **«Совет кишиларининг ижтимоий ва меҳнат активлигини оширишга, социалистик мусобақани ривожлантиришга ҳар томонлама кўмаклашсин, бунда матбуот, радио ва телевидениедан актив фойдаланилсин»** тарзида баён этилса янада яхши бўларди деган фикрни билдирди.

Ф. МУМИНОВ,
ТошДУ журналистика факультети партия ташкилоти секретарининг идеология ишлари бўйича ўринбосари.

ОЛМАЛИҚ химия заводи кимёгарлари 1981 йил учун зиммаларига оширилган мажбурият олиб ишламоқдалар. Йилнинг дастлабки кунлариданоқ смена топшириқлари ортиғи билан адо этиляпти. Суратда: смена бошлиғи Н. Белова, аппаратчи О. Каримов, катта аппаратчи Ф. Спиридонова, технолог В. Шушков, аппаратчи Н. Султонов.

В. Сироткин фотоси.

ЕР ХОСИЯТИ

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ

ЯНГИ ташкил этилган совхозимиз асосан чорвачиликка ихтисослаштирилган. Хўжалигимиз меҳнаткашлари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йилида чорва моллари бош сонини, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш, сут ва гўшт етиштиришни кўпайтиришда катта ютуқларни қўлга киритдилар. Эл дастурхонига 90 тоннадан кўпроқ гўшт, 950 тонна сут тортиқ қилинди. Давлатга гўшт ва сут сотиш 1979 йилга нисбатан 20 процентга кўпайтирилди.

Бу муваффақиятларга чорва моллари маҳсулдорлигини ошириш туфайли эришаётирмиз. Ўтган йили давлатга гўшт учун топширилган ҳар бир қорамолнинг ўртача тирик вазни 526 килограммни ташкил этди. Ҳар бир сигирдан эса 3800 килограммдан сут соғиб олдик.

Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтиришда мустаҳкам озуқа базаси ҳал қилувчи аҳамият касб этмоқда. Ем-хашак етиштириш билан шуғулланадиган ихтисослаштирилган бригадаларимиз коллективлари ўтган йили бедани 6 марта ўриб олдилар. Шу туфайли 315 гектар майдондаги эски бедазорларнинг ҳар гектаридан ўртача 231 центнердан пичан йиғиштириб олинди.

Беда ҳосилдорлигини ошириш учун экинни илғор агротехника қоидалари асосида парвариш қилиш, ўрим муддатларини қисқартиришга катта эътибор бераётирмиз. Хўжалигимизда бедазорлар эрта баҳордаёқ ўғитланиб, борона қилинади. Шунингдек, бедапояларга зараркунандаларга қарши препаратлар сепилади. Ўримлар орасида эса бедазорларни икки мартадан суғорамиз.

Ўрим муддатларини қисқартириш учун техника воситаларидан юксак унум билан фойдаланамиз. Совхозимизда комплекс бригадалар ташкил этилган. Уларга барча мавжуд ўроқ машиналари, КИР-1,5 агрегатлари, транспорт воситалари биркитиб қўйилади. Беданинг биринчи ва иккинчи ўримларидан сенаж бостирамиз. Шундан сўнгги ўримларда беда пичанини ғарамлаймиз.

Совхозимизда ўтган йили 150 гектардан ортиқ майдонда маккажўхори ҳам етиштирилди. Экинни намунали парвариш қилганлигимиз натижасида ҳар гектардан 605 центнердан кўкпоя ўриб олдик. Бу суғориладиган ерлар имкониятлари катта эканлигини яққол кўрсатиб турибди.

Коллективимиз ҳар қарич ердан самарали фойдаланиш учун қатъий кураш олиб боради. Биз бир майдондан йилига икки марта ҳосил олиш, озуқа экинларини аралаштириб экиш илғор тажрибаларидан кенг фойдаланмоқдамиз. Ўтган йили маккажўхорини лавлаги билан аралаштириб экkan эдик. Натижада бу ерлардан силос бостириш учун кўкпоя олиш билан бир қаторда ҳар гектар майдондан ўртача 600 центнердан кўпроқ лавлаги ҳам етиштирдик. Ем-хашак етиштиришни кўпайтиришда О. Қўрғонов, И. Бекматовлар бошлиқ илғор бригадаларимиз коллективлари намуна кўрсатмоқдалар.

«СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга ва 1990 йилгача бўлган даврга мўлжалланган асосий йўналишлари» тўғрисида КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасида ўн биринчи беш йилликда чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни янада кўпайтириш, моллар ва паррандалар маҳсулдорлигини оширишнинг улуғвор режалари белгиланган. Бунинг учун чорва молларига мустаҳкам озуқа базаси яратишга катта эътибор берилган. Жумладан, лойиҳада озуқа экинлари ҳосилдорлиги ва табиий озуқа экинзорлари маҳсулдорлиги оширилсин, деб кўрсатилади.

Суғориладиган майдонлардан самарали фойдаланиш бу катта ва масъулиятли вазифани муваффақиятли ҳал этишнинг муҳим омилларидан биридир. Шунинг учун КПСС Марказий Комитетининг лойиҳасига **«Озуқа етиштиришда суғориладиган майдонлардан самарали фойдаланилсин. Озуқа экинларини такрор ва аралаштириб экиш илғор тажрибасидан кенг фойдаланилсин»**, деган сўзларни қўшиб қўйиш мақсадга мувофиқ бўлар эди.

Ҳозир совхозимиз чорвадорлари КПСС XXVI съездини муносиб кутиб олиш учун фидокорона меҳнат қилмоқдалар. Улар съезд очиладиган кунгача биринчи квартал планларини бажаришни мўлжаллашяпти.

Бунинг учун чорва қишловини уюшқоқлик билан ўтказиш чораларини кўраётирмиз. Мустаҳкам озуқа базаси қиш даврида ҳам чорва моллари маҳсулдорлигини ошириб бориш имкониятини бермоқда. Сут соғувчиларимиз, молбоқарларимиз ўртасида социалистик мусобақани кенг қулоч ёйдирганмиз.

М. ТЎЛАГАНОВ,
Калинин районидаги «Иваново» совхозининг директори, қишлоқ хўжалиги фанлари кандидати.

Суратда: «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмасининг электр монтажчиси Ольга Горелова. Бу илғор ишчи ўнинчи беш йилликда ўн йиллик шахсий нормани бажариб, айни кунларда ўн иккинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қиляпти.

В. Сироткин фотоси.

ЧИРОЙ БАХШ ЭТИБ

«ОБЛКОЛХОЗСТРОЙ» трестининг 25-колхозлараро механизациялашган кўчма колоннаси коллективи доимо пешқадамлар сафида бўлади. Коллектив бунёдкорлари объектларни муддатидан илгари тез ва соз қуришга астойдил интиладилар. Шунинг учун ҳам улар ўтган беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажардилар. Пешқадам коллектив ўтган йилнинг иккинчи ярмидан бошлаб ўн биринчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қила бошлади.

КПСС Марказий Комитетининг партия XXVI съездига лойиҳасидан руҳланган колонна ишчи-хизматчилари шу кунларда суръатни янада ошириб, меҳнат қилмоқдалар. Кўплаб ишчилар зиммаларига оширилган шахсий социалистик мажбуриятлар қабул қилишди. 1980 йил охиригача йиллик пландан ташқари 100 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини амалга оширган бунёдкорлар ўн биринчи беш йилликни ҳам яхши бошладилар. Кунлик топшириқлар зиёдаси билан адо этилаяпти.

А. ЗОКИРОВ,
«Узколхозстрой» бирлашмаси матбуот марказининг мухбири.

КАПИТАЛ ҚУРИЛИШ

УЙСОЗЛАР ИЗЛАНИШДА

АҲОЛИНИ уй-жой ва ҳар бир оилани алоҳида квартира билан таъминлаш зарурлиги КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXVI съездига лойиҳасида алоҳида таъкидлаб ўтилган. Бу вазифани амалга ошириш, аҳолига кўплаб турар-жой бинолари қуриб бериш қурувчилар зиммасига тушади, албатта.

Тошкентдаги 1-уйсозлик комбинати ишчи-хизматчиларининг бу борада амалга ошираётган тадбирлари мақтовга лойиқ. Комбинат қурувчилари ўтган беш йилликда юқори кўрсаткичларга эришиб, икки марта КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи билан мукофотландилар.

— Ўнинчи беш йилликда комбинатимиз ишлаб чиқариш технологияси анча янгиланди, — деди комбинат бошлиғи Э. Рустамов. — Бир қатор ишлаб чиқариш бўлинмалари реконструкция қилинди. Прогрессив ишлаб чиқариш технологияси жорий этилди. Бу эса корхонанинг лойиҳадаги қувватини тўла ўзлаштириш, янги турар-жойларни шинам ва чиройли, аҳоли дидига мос равишда қуриш имконини берди. Декабрь ойининг бошидаёқ беш йиллик плани бажарилганлиги ҳақида рапорт бердик. Шу йилларда 1 миллион 400 минг квадрат метрдан зиёд турар-жой фойдаланишга топширилди. Республикамиз пойтахтининг 50 мингдан зиёд аҳолиси Қорасув, Қўйлиқ, Сергели массивларидаги янги квартираларга кўчиб ўтди.

Комбинатда бригада пудрати асосида ишлаётган коллективлар сафи тобора кенгайиб бормоқда. Бу яхши самара бермоқда. Шунинг учун 1983 йилгача комбинатнинг барча ишчиларини меҳнатни ташкил этиш ва ҳақ тўлашни бу прогрессив усулига ўтказиш кўзда тутилмоқда.

В. Марков, М. Ошчечков, В. Грах, Г. Асфандиёров бошлиқ бригадалар комбинатда байроқдорлар сафида бормоқда. М. Ошчепкин бригадаси аъзолари ўтган йилнинг ўзида планга қўшимча кўплаб миқдорда темир-бетон панели тайёрладилар. Йиллик план 129,6 процент қилиб бажарилди.

Шу кунларда комбинатда КПСС XXVI съезди шарафига ўтказилаётган социалистик мусобақа тобора авж олаяпти. А. Муртазин, И. Иброҳимов, Т. Бозорбоев, В. Вячкин, К. Асқадиев, Х. Гилфанов сингари донгдор уйсозлар мусобақада пешқадамлик қилиб келишмоқда. Улар йил бошидаёқ 1982 йил ҳисобига меҳнат қила бошладилар.

Қ. ТЎЛАБОЕВ,

Коммунистик районидаги «Ленинский путь» колхозида трактор ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари кўклам экишга шай қилиб қўйилди. Суратда: колхоз механизатори Еркинбой Анорбеков ўзига бириктилган машиналарнинг ремонт сифатини яна бир бор текшириб кўрмоқда.

В. Сироткин фотоси.

МАДАНИЙ-МАИШИЙ ХИЗМАТ БРИГАДАЛАРИ

...Эрта билан район Советлар уйининг ёнгинасига бир неча автолавка, автобус, тез медицина ёрдами кўрсатиш машинаси келиб тўхтади. Аҳолига маданий-маиший хизмат группасининг аъзолари тезда бугун амалга ошириладиган тадбирлар ҳақида ўзаро маслаҳатлашиб олишди. Сўнг «Қизилту» колхози томон жўнаб кетишди.

Хўжалик правлениесининг маъмурий биноси олдида колоннани маданий-оқартув ишлари бўйича раис ўринбосари Яхшилиқ Айтматов илиқ кутиб олди. Қисқагина суҳбатдан сўнг автомашиналар сут-товар фермаси томон йўл олди. Бу ерда чорвадорларга комплекс хизмат кўрсатиш бригадаси аъзоларининг «оқ чашма» ижодкорлари билан учрашуви бўлди. Унда соғувчилар ҳар бир соғин сигирдан планда кўзда тутилганидан анча ортиқ серқаймоқ сут соғиб олаётганликлари чорвачилик маҳсулотлари топшириш бўйича социалистик мусобақада ҳам яхши натижаларга эришаётганликларини сўзлаб бердилар.

Учрашувдан сўнг чорвадорларга комплекс хизмат кўрсатила бошланди. Ғазалкент матлубот жамияти сотувчиси А. Ҳамидов, Искандар қишлоқ матлубот жамиятининг сотувчиси Ҳ. Миржавҳаров, Хўжакент ишчилар матлубот жамияти вакиллари Р. Валиев ва Қ. Саримбоевларнинг қўли-қўлига тегмай қолди. Чорвадорлар ўзларига керакли буюмларни мамнун бўлиб харид қилишди. Район маиший хизмат кўрсатиш комбинатининг хизматчиси Р. Хошимов эса йиғилганлардан турли хил буюртмалар қабул қилди. Врач М. Ғуломов ва фельдшер М. Досумовалар чорвадорларнинг яшаш шароитлари билан танишиб, санитария-гигиена қоидалари ҳақида қизиқарли лекциялар ўқишди. Бир группа чорвадорлар медицина кўригидан ўтказилди.

Шундан сўнг шўх куй ва қўшиқ янгради. Опа-сингил Фарида ва Рамия Мамбетқулова ва Мирза Ашуров ижросидаги номерлар чорвадорларга айниқса манзур бўлди. З. Сотиболдиева, С. Тулебоева сингари ҳаваскорларнинг чиқишлари ҳам қарсаклар билан кутиб олқишланди. Тушга яқин комплекс хизмат кўрсатиш бригадаси мазкур хўжаликнинг турли бригадалари томон йўл олди...

Район партия комитети ва ижроия комитетининг раҳбарлигида иш олиб бораётган комплекс хизмат бригадалари аъзолари узоқ яйловларда жамоат чорвачилигини ривожлантириш йўлида фидокорона меҳнат қилаётганлар ҳузурида ҳам бўлиб, шундай хизмат кўрсатишяпти. Уларнинг фаолиятидан район аҳли миннатдор.

А. ИБРОҲИМОВ,
Бўстонлиқ район «Коммунизм учун» газетасининг ходими.

ЯНГИ ТЕХНИКУМ

Автомобиль транспорти ва йўллари мутахассислиги бўйича инженер-кадрлар тайёрлаш соҳасида республикамизда бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институти халқ хўжалигига ана шу соҳа мутахассисларини кўплаб тайёрлаб бермоқда.

Келгусида олий таълимнинг бу тармоғини янада кенгайтириш кўзланяпти. Жойларда институтнинг филиал ҳамда бўлимлари очилади. Ихтисосликлар бўйича машғулотлар олиб борилади. Республика Олий ва ўрта махсус таълим министрлиги системасида эса билим юртини очиш ҳам кўзда тутилган. Автомобиль транспорти ва йўллари деб номланган бу янги техникум пойтахтимизнинг йўлдош шаҳри — Сергели райони марказида жойлашади. Ҳозирги кунда техникум ўқув корпусининг лойиҳаси тайёрланяпти.

А. АЛИЕВ.

ШУНДАЙ БЎЛАДИ...

Йирик олий ўқув юртларидан бири сифатида танилган Тошкент халқ хўжалиги институти шонли йўлни босиб ўтди. Малакали мутахассис кадрларнинг бу ўчоғи яқинда ўзининг ярим асрлик тўйини нишонлайди. Шонли юбилей муносабати билан институт ўқув моддий базаси мустаҳкамланмоқда. Янги бунёд қилинаётган ўқув лаборатория корпуси юбилейга энг яхши совғалардан бири бўлади.

Олий ўқув юртининг мазкур корпуси 14 қаватли бинога жойлашади. Бу ерда лекция, ўқув ва амалий машғулотлар олиб бориш учун қатор қулайликлар муҳайё этилади. Шу билан бирга қўшимча ўқув корпуслари ҳам қурилади, маданият саройи қад кўтаради.

Спорт заллари студентлар ихтиёрига берилади. Ҳар бири 400 ўринли 5 та ётоқхона ишга тушади. Институт санаторий-профилакторийси, студентларнинг соғломлаштириш лагери очилади. Йирик кутубхона фойдаланишга топширилади.

С. ОДИЛОВА.

„МИТТИ ПАҲЛАВОН“НИ ЧАРЧАТИБ ҚЎЙМАНГ

Дарахт илдизи, одам юраги билан мустаҳкам, дейди доно халқимиз. Ҳақиқатан ҳам бақувват, соғлом юрак саломатлик, узоқ умр гаровидир. Юракдек меҳнаткаш, чарчоқ нималигини билмайдиган бошқа бирор аъзо йўқ танамизда. Юрак ва қон томирлар танамизнинг барча аъзолари ва тўқималарини қон билан таъминлаб турувчи бутун бир системани ташкил қилади. Баданда қон айланиб юришини юрак тартибга солиб туради. Соғлом одамнинг юраги шароит ўзгариши билан тезда ўз вазифасини ўзгартиради. Киши организми ва тўқималарининг кислородга талаби кам бўлган вақтда юрак минутига 4—5 литр қон чиқариб туради.

Юрак танаффуссиз, минутига ўрта ҳисобда 70 марта, соатига 4200 марта, йилига 36 миллион 792 марта уради. Агар одам ҳаракат қилиб, жисмоний иш билан шуғулланса шу заҳотиёқ тана тўқималарининг кислородга ва озуқа моддаларга бўлган талаби тезда ортади. Шунга мувофиқ юракдан кўпроқ қон оқиб чиқа бошлайди. Организмнинг кислородга талаби кам бўлган вақтда эса юрак ҳамма кучини бирдан ишга солмасдан уни тўплаб, йиғиб боради ва зарур бўлган вақтда ишга солади. Бу запас куч айниқса юрак-қон томир системаси касалига чалинган кишилар учун ниҳоятда зарур. Кўпинча «юрагим орқага тортиб кетди», «юрагим уриб кетди», «юрагим сиқилаяпти» деган шикоятларни эшитиб турамиз.

Киши қўрққанида ёки бирор мушкул иш бошига тушганда ўз ҳолатини шундай изоҳлайди. Беморнинг бу каби гапларидан врачлар унда стенокардия касаллиги бошланганлигини дарҳол пайқайдилар. Стенокардия грекча сўз бўлиб «сиқилган юрак» деган маънони билдиради. Аслида эса юрак эмас, балки унинг қон томирлари торайди.

Бу касалликлар ҳеч қачон тўсатдан пайдо бўлиб қолмайди. Бу касаллик зўр бериб ақлий меҳнат билан шуғулланадиган, жисмоний меҳнатга ва спортга қизиқмайдиган кишиларда бирмунча кўпроқ учрайди. Тинимсиз ақлий меҳнатдан кейин юрак атрофида оғриқлар ва бош оғриғи пайдо бўлиши, ёҳуд иш вақтида ҳам юрак атрофида оғриқ пайдо бўлиши мумкин. Текширишлар шуни кўрсатадики, юрак қисиши билан давом этадиган ўзгаришлар сўз таъсири билан айниқса, осон ва тез вужудга келади.

Сўз— асаб, юрак-қон томири ҳолати ўзгаришида энг характерли таъсирловчидир. Чунки, бош мия марказий нуқталарига таъсир этишлар юрак—қон томир системасининг ҳолатида акс этади. Юракнинг ритми ўзгаради, қон томирлари эса торайди.

Ҳозир техника ғоят жадал тараққий этаётган бир вақтда инсоннинг руҳий ўзгаришлари юрак—қон томирлари касалликларининг кўпайиб кетишига сабаб бўлаётирми?— деган савол туғилиши мумкин.

Албатта, техника тараққиёти кишиларнинг тафаккурини ишга солишга мажбур этиши билан бирга, унинг шовқини одамларга таъсир этиб, кўпинча юрак—қон томир касалликларини келтириб чиқаради. Бинобарин, шовқинни йўқ қилиш зарур. Шунинг учун олимлар бу борада турли тадбир—чоралар кўрмоқдалар. Турар-жой бинолари ва корхоналар шовқин ўтказмайдиган қилиб қурилмоқда.

ШИФОКОР МАСЛАҲАТИ

Ибтидоий даврдан то бизгача бўлган бир неча минглаб йиллар давомида одамларнинг мускуллари ривожланган ва бақувват мускулларнинг меҳнати туфайли ҳаёт кечирган. Ҳозирги вақтда эса мускулларга кам иш тўғри келади. Шунга кўра жисмоний машқлар билан мускулларни чиниқтириш керак. Ҳаддан ташқари оғир жисмоний иш билан шуғулланиш ёки тўсатдан қаттиқ ҳаяжонга тушиш оқибатида, юрак мушакларига қон етказиб берадиган томир янада заифлашади. Агар киши атеросклероз касаллиги билан оғриган бўлса, унинг юрак қон томирлари торайди ва ҳатто бутунлай бекилиб қолади. Бунга организмдаги модда алмашуви жараёни, энг аввало ёғ ва холестерин (ёғсимон моддалар) алмашувининг муайян тарзда бузилиши сабаб бўлади. Юрак қон томирлари деворига холестерин моддасининг кўп миқдорда ўтириши оқибатида юрак мушакларига етарлича қон келмайди, натижада юракнинг айрим қисми жароҳатланади ва киши стенокардия деган касалликка чалинади. Томирлардан юрак мушакларига қон келиши бутунлай тўхтаб қолса, миокард инфаркти — юрак мушакларининг жонсизланиши рўй беради. Юракда ва кўкракда кучли оғриқ пайдо бўлади. Бу оғриқ кўкракдан чап елкага, кўкракка, чап қўлга ва баъзан кўкракнинг ўнг томонига ҳам ўтиб туради. Стенокардия касаллигида оғриқ бир неча минут давом этади.

Кўпинча оғриқ киши оғир жисмоний меҳнат қилганда ёки асабийлашган вақтда рўй беради. Миокард инфарктида оғриқ бир неча соат, ҳатто бир неча кун давом этади. Бемор оғриқнинг кучлилигидан қимирлай олмайди. Унинг юзи оқариб, совуқ тер билан қопланади. Стенокардия ва миокард инфаркти касалликларида оғриқ ҳамма вақт ҳам кўкракдан бошланавермайди. Баъзан қорин оғриши, кўнгил айниши, қайт қилиш ва бошқа белгилар билан ҳам бошланади.

Ҳар қандай нарса ёки ҳодисага асабни бузавериш, сержаҳл бўлиш, арзимаган нарсага ғижиниш, ҳадеб бир нарсани ўйлайвериш, ҳовлиқиш соғлиқ учун ниҳоятда зарарли. **Ёғли гўшт ҳамда мол ёғидан тайёрланган таомларни ҳаддан ташқари кўп истеъмол қилавериш ҳам бу касалликларга сабаб бўлади. Чунки мол ёғи таркибида холестерин моддаси кўп бўлади. Юрак—қон томир касалликлари жисмоний иш билан шуғулланувчиларга қараганда ақлий меҳнат кишиларида кўпроқ учрайди. Чунки бундай кишилар кам ҳаракат қилиши, жисмоний меҳнат билан шуғулланмаслиги сабабли улар еган овқат тезда ҳазм бўлмайди, қонга тушган холестерин моддаси сингмайди ва қон томир деворларига ўтириб қолади.** Бу касалликларга тамаки ва спиртли ичимликлар ҳам сабаб бўлади.

Юрак қон томири касалликларидан сақланишнинг энг биринчи шарти организмни мунтазам равишда чиниқтириб, мустаҳкамлаб боришдан иборат. Юрак касалликларининг олдини олишдаги муҳим тадбирлардан яна бири меҳнатни тўғри ташкил этишдир. Ақлий меҳнатни жисмоний меҳнатга боғлаб бориш лозим. Юрак жуда ҳам нозик аъзо, у билан ўйнашиш — ҳаётни хавф остида қолдириш деган гап. Шунинг учун юрагида бирор ўзгариш рўй берганлигини сезган киши дарҳол врачга мурожаат этиши лозим.

Миокард инфарктидан даволаниб тузалган бемор кундан-кун ўзини яхши ҳис қила бошлайди, кучга кириб тетиклаша боради. Агар миокард инфаркти касалидан кейин ҳеч қандай асорат қолмаган бўлса, бемор касал бўлгандан бошлаб 4—5 ой ўтгандан кейингина яна ўз хизматини давом эттириши мумкин. Бироқ, киши ишга тушган биринчи кунлари жисмонан ва руҳан оғир, чарчатадиган ишлар билан асло шуғулланмаслиги керак. Саломатликни қайта тиклашда даволаш гимнастикасининг машқларини бажариш кераклигини даволовчи врач танлайди. Агар касалхонадан чиққандан кейин ҳам юраги суст бўлса, бемор вақтинчалик ишдан бўшаб, уйда даволангани яхши. Соғайиб келаётган кишининг кун режими касалхонада бўлган сўнгги вақтдагидек, жуда қатъий белгиланган бўлиши лозим. Ҳар куни камида 7—8 соат ухлаш керак. Ухлаганда ҳам фақат бир вақтда туришга одатланган яхши. Соғайиб келаётган киши кундуз кунлари ҳам овқатдан олдин ёки овқатдан кейин 1—2 соат ухлаб олгани маъқул.

Миокард инфаркти билан оғриган бемор кунда 4 маҳал оз-оздан таом тановул қилиши керак. Соғайиб келаётган кишининг юраги анча меёрига келиб қолган бўлса ҳам, бундай беморлар сариёғ, ёғли гўшт, тухум сариғини камроқ истеъмол қилганлари маъқул. Кўпроқ сутли ва таркибида аскорбин кислотаси, В. группа витаминлари бўлган сабзавотли таомларни тановул қилиш фойдали. Суюқликларни, айниқса чойни камроқ ичиш лозим. Акс ҳолда юракка зўр келади. Тамаки ва спиртли ичимлик юракдаги оғриқни кучайтириб ва тезлаштирибгина қолмай, балки миокард инфарктининг қайталанишига сабаб бўлиши мумкин. Миокард инфарктидан кейинги биринчи ойларда беморларга томирларни кенгайтирувчи дори-дармонлар тавсия этилади. Бу дори-дармонлар таъсирида юрак мушакларига қон кела бошлайди ва юрак ўз фаолиятини тиклайди.

О. АЗИЗХЎЖАЕВ,
медицина фанлари кандидати.

ДУНЁ ОВОЗИ
ЧЕТ ЭЛ ХАБАРЛАРИ

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

▲ **УЛАН-БАТОР.** «Эрдэнэт» деб аталган Монгол—Совет қўшма кон-бойитиш комбинатининг ремонт-механика заводига қарашли қуюв цехи пўлат ишлаб чиқара бошлади. Бу корхона МХР оғир машинасозлигининг байроқдори бўлиб қолади.

▲ **РИМ.** Италия экономикасининг бошига оғир кунлар тушди. Молиявий-иқтисодий масалаларни ёритувчи «Фьорино» газетасининг хабар қилишича, мамлакат савдо балансининг камомади 1980 йилнинг дастлабки ўн ойи мобайнида 15.961 миллиард лирадан иборат жуда катта миқдорга етди. Бу — Италиянинг бошқа мамлакатлар билан савдосига бутун 1979 йил мобайнидаги камомаддан тўрт баравардан зиёд ортиқдир.

Мамлакатга кўп миқдорда нефть маҳсулотлари ташиб келтирилаётганлиги — савдо балансидаги сурункали камомаднинг асосий сабабларидан биридир.

▲ **НЬЮ-ЙОРК.** АҚШ автомобиль саноати чуқур таназзул ботқоғидан ҳамон чиқолмаяпти. Детройтда эълон қилинган маълумотларга кўра, декабрь ойида мамлакатда автомобиль сотиш ўтган йилнинг шу ойига нисбатан ўрта ҳисобда 22 процент қисқарди. Жумладан, «Женерал моторс» корпорацияси ўтган ойда ўз маҳсулотини бир йил аввалги шу ойга нисбатан 31 процент, «Форд мотор» 13 процент ва «Америкэн моторс» 37 процент кам сотди.

▲ **КИТО.** Эквадорнинг энг катта шаҳри — Гуаякилда полиция ходимлари... забастовка эълон қилдилар. 700 га яқин кичик лавозимдаги полициячилар ўз талаблари рўйхатини бошлиқларга топширдилар. Офицерларнинг ўз қўл остидаги ходимларга нисбатан жабр-зулми ва дағаллигини тўхтатиш, шунингдек иш ҳақини ошириш — асосий талаблардандир.

▲ **КОБУЛ.** Халққа ва Апрель революциясининг ғалабасига қарши қўпорувчилик ҳаракатлари қилиб юрган босмачиларнинг яна бир гуруҳи қўлга туширилди. Жиноятчилар империализм ва реакциянинг кўрсатмаси билан Қундуз ва Банглан вилоятлари аҳолисига жабр-зулм қилиб келган эдилар. Бахтар агентлигининг хабар қилишича, қамоққа олинган босмачилардан Америкада ва Мисрда ишлаб чиқарилган кўп миқдордаги қурол-яроғ, қўпорувчилик руҳида чет элларда босилган китоблар, варақалар топилди.

▲ **ТОКИО.** Японияда атроф муҳитнинг саноат чиқитлари билан булғаниши тобора даҳшатли тус олмоқда. Ҳаво, тупроқ ва сув манбаларининг саноат чиқитларидан булғаниши — «Когай»нинг ҳалокатли таъсири остида ўтган 1980 йилда Миэ префектурасининг Иоккаити шаҳрида яповчи яна 24 киши қурбонлар рўйхатига қўшилди. «Акахата» газетасининг хабар қилишича, кейинги олти йилнинг ўзида «Когай» дастидан Иоккаитида истиқомат қилувчи 224 киши турли касалликларга чалиниб, вафот этди. Шаҳарликлардан салкам 2000 киши меҳнат қобилиятидан маҳрум бўлиб, мажруҳга айланди.

Маҳаллий матбуотнинг ёзишича, ҳозирги вақтда Японияда одамларнинг соғлиғи учун хавфли бўлган 30 дан ортиқ саноат райони бор. 60 мингдан кўпроқ япон «Когай»дан азият чеккан киши сифатида расмий рўйхатдан ўтган. Кейинги олти йилда мамлакатда икки мингдан кўпроқ киши шунинг оқибатида турли касалликлар билан ўлиб кетди.

(ТАСС, 7 январь).

ИШ ЯХШИ БОШЛАНДИ

ПРАГА. Чехословакияда Янги йилнинг дастлабки кунлари меҳнат ғалабалари билан нишонланди. Соколов кўмир ҳавзасининг кончилари 125,5 минг тонна кўмир қазиб чиқардилар. Темирйўлчилар улардан орқада қолмаяптилар. Қазиб олинган ёқилғининг кўп қисми истеъмолчиларга — Ғарбий Чехиядаги йирик электр станцияларга жўнатилди.

«Вагостав» қурилиш корхонасининг ишчилари ва техниклари бутун республикада муҳим халқ хўжалик объектларини қуришга киришдилар. Улар ўтган йилги ишлаб чиқариш планини сентябрь ойидаёқ бажариб қўйдилар. Қурувчилар янги беш йилликда мамлакатда энг йирик бўлган «Черний ваг» гидроаккумуляцион электр станциясини ва Ружемберкдаги замонавий целлюлоза-қоғоз комбинатини давлат комиссиясига топширадилар.

БУДАПЕШТ. Венгрия меҳнаткашлари янги беш йилликнинг биринчи йилида ишни дадил бошладилар. ВХР саноат корхоналарининг бир қанча коллективлари «Янги йилнинг дастлабки кунлариданоқ зарбдор суръат, юқори сифат!» шиори остида Янги йил меҳнат вахтасига киришдилар. Янги йилнинг биринчи кунидаёқ республиканинг кўпгина корхоналарида ишлаб чиқариш йиғилишлари бўлиб ўтди. Бу йиғилишларда ўтган йилнинг якунлари чиқарилди ва шу йилнинг вазифалари белгиланди. Меҳнаткашлар йиғилишларида шу йил халқ хўжалигини ривожлантириш планини бажаришга — саноат ишлаб чиқариш ҳажмини 3—3,5 процент кўпайтиришга, меҳнат унумдорлигини оширишга аҳду паймон қилганликларини изҳор этдилар.

БЕРЛИН. ГДР рангли металлургиясининг етакчи корхонаси бўлган Галле округидаги В. Пик номли Мансфельд комбинатининг коллективи ГБСП X съезди шарафига социалистик мусобақада янги вазифаларни белгилади.

ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, Марказий Комитет секретари Г. Миттаг митингда нутқ сўзлаб, ГДР коммунистларининг анжуманини муносиб кутиб олиш учун ўтказилаётган меҳнат мусобақасини бошлаб берган мансфельдликларнинг ташаббуси халқ хўжалиги учун муҳим аҳамиятга эга эканлигини таъкидлади.

СОФИЯ. Болгарияда энг узун бўлган 400 киловольт кучланишли электр узатиш линияси фойдаланишга топширилди. Юз километрдан кўпроқ масофага чўзилиб кетган бу линия Козлодуй атом электростанциясини София билан боғлади. Бу линияни қуриш икки йил давом этди, чиқиш қийин бўлган баъзи участкаларда эса иш вертолётлар ёрдамида олиб борилди. Қурувчилар шу беш йилликда Козлодуйдаги атом электр станциясини Видин ва Лакатник шаҳарлари билан боғлайдилар. Бу эса қишлоқларни ва саноат корхоналарини электр энергия билан таъминлашни яхшилаш имконини беради.

Бугунги кунда электр линиялари Болгариянинг энг олис жойларига бориб етди. Болгария энергетикасининг қудратли базаси республикани электр энергияси билан таъминлабгина қолмай, шу билан бирга уни қўшни мамлакатларга узатиш имконини ҳам беради.

УЛАН-БАТОР. «Урнулт» энг йирик қишлоқ хўжалик бирлашмасининг чорвадорлари Янги йилнинг бошланишини меҳнатда катта муваффақиятлар билан нишонладилар. Қўтослар сони 40 минг бошга етди. Бу муваффақиятга эса илғор тажрибадан ва ёш молларни парвариш қилишнинг прогрессив усулларидан фойдаланиш туфайли эришилди. Давлатга кўп миқдорда қўтос сути ва гўшти топширилди. «Ургулт» меҳнаткашлари ўз меҳнат ғалабаларини Монголия Халқ Республикасининг 60 йиллик юбилейига бағишламоқдалар.

ГАВАНА. Янги йилни байрам қилиш кўпгина Куба оилаларида уй тўйларини ўтказиш билан бошланди. Республика бинокорлари ўтган йил охирида минглаб қулай кенг квартираларни фойдаланишга топширдилар.

Кубада бинокорларни «оқ каска кийган кишилар» деб атайдилар. Уларнинг меҳнати халқ ҳурматига сазовор бўлмоқда. Оролнинг истаган жойида осмонга бўй чўзган миноралн кранларни, ҳавозаларни, қад кўтараётган бинолларнинг корпусларини кўриш мумкин. Булар Куба қиёфасининг узвий бир қисми бўлиб қолди.

Ўтган беш йилликда гражданда ва саноат қурилиши айниқса кенг қулоч ёзди. Чунончи, Куба бинокорлари 1978—1980 йилларда жами 7 миллиард песолик турли объектлар барпо этдилар. Бу объектлар орасида 300 дан ортиқ саноат иншоотлари бор. Булар—Сьенфуэгосдаги Карл Маркс номли цемент комбинати ва Матансасдаги «Бельтекс» тўқимачилик фабрикаси, Гаванадаги фармацевтика фабрикаси, мамлакат халқ хўжалигининг турли тармоқларига қарашли бошқа корхоналардир.

(ТАСС, 7 январь).

АХБОРОТ ЭЪЛОН ҚИЛИНДИ

ПАРИЖ, 7 январь. (ТАСС). Франс пресс агентлигининг Ливия радиосига асосланиб хабар қилишича, Чад миллий бирлик ўткинчи ҳукуматининг раиси Гукуни Уэддей Ливияга қилган визитидан сўнг Триполи шаҳрида ахборот эълон қилинган. Бу ахборотда икки мамлакат битта давлат бўлиб бирлашиш ниятида эканлиги билдирилади.

«Томонлардан бирига қилинган ҳар қандай ҳужум иккинчи томонга ҳам қилинган ҳужум деб қаралади», — дейилади ахборотда. «Чад маъмурларининг расмий илтимосига биноан Ливия Чад хавфсизлигини ҳимоя қилишга ёрдам бериш ва тинчликни сақлаш учун Чадга ўз қўшинларини юборади. Бу ҳам икки мамлакат ўтган йилнинг 15 июнида имзолаган дўстлик ва иттифоқ тўғрисидаги шартномага мувофиқ келади», — дейилади ҳужжатда.

ТИРИКЧИЛИК ҚИЙИНЛАШМОҚДА

БАЙРУТ, 8 январь. (ТАСС). Ливан касаба союзлари ва хизматчилари миллий федерациясининг раиси Илёс ал-Хабр бу ерда баёнот бериб, мамлакатда тирикчилик қиммати тобора ошиб бораётганини ташвишланиб уқтириб ўтди. Ўтган йилнинг сўнгги кварталида турар жой харажатлари, кўпгина озиқ-овқат маҳсулотларининг ва энг зарур молларнинг нархи ошганлиги ишчилар синфининг турмуш даражаси анча пасайишига олиб боради, деди у.

Ливан касаба союзларининг раҳбари мамлакат маъмурларини монополиялар ва йирик савдогарларнинг ўзбошимчалигига қарши кескин чоралар кўришга чақирди, уларнинг ўзбошимчалиги мамлакат меҳнаткашларининг аҳволига аянчли таъсир қилаётганини айтди.

ЎРИНБОСАРЛАР ЎРНАК БЎЛСА...

Область ички ишлар бошқармаси биносига киришингиз билан мангу ёдгорлик доскасига кўзингиз тушади. Унга ҳаётимиз осойишталиги йўлида қурбон бўлган ўн саккиз нафар Совет милицияси ходимининг номлари зарҳал ҳарфлар билан ёзиб қўйилган: Х. Абдуллаев, Г. Аблоқулов, А. Маҳмудов, К. Актаев, А. Чугунов, Д. Муҳамедов... Уларнинг порлоқ хотираси область ички ишлар бошқармаси шахсий составининг ҳамиша қалб тўрида. Уларнинг жасорати, она-Ватанга чексиз меҳр-муҳаббати бурч ва қасамга чин садоқат тимсоли сифатида мангу яшайди.

Оталар жасорати — ёшларга мерос. Бугунги кунда областимиз ички ишлар бошқармасининг юзлаб ёш ходимлари ўз оталари, акалари анъаналарини давом эттирмоқдалар, коммунизм бунёдкори меҳнатсевар халқимиз осойишталигини ҳушёрлик билан қўриқламоқдалар. Социалистик қонунчилигимизни бузувчи, давлат мулкини талон-тарож қилувчи, безори ва совет турмуш тарзига ёт ҳаёт кечиришга ружу қилган кишиларга қарши муросасиз кураш олиб бормоқдалар.

Партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларида ҳуқуқ-тартиботни муҳофазалаш органларини муносиб кадрлар билан мустаҳкамлаш қатъий вазифа қилиб қўйилган. Областимиз ички ишлар бошқармаси бу борада қатор ибратли ишларни амалга оширди. Кейинги вақтда ёш милиция ходимлари ўртасида сиёсий-тарбиявий ишлар кўлами анча кенгайди. Бўлим ва бўлинмаларда ёш хизматчиларни тажрибали ходимларга бириктиб қўйиш, мутахассисликлар бўйича улар билан қўшимча тарбиявий-профилактик ишлар олиб бориш, айниқса, яхши самаралар бермоқда.

Ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлашдаги намунали фаолиятлари учун тақдирланаётганлар орасида кўпгина ёшлар ҳам борлиги қувончли ҳолдир. Биргина ўтган йилнинг ўзида областимизнинг 15 нафар ёш милиция ходими ВЛКСМ Марказий Комитетининг «Жамоат тартибини сақлашдаги аъло хизмати учун» нишони билан мукофотланди. Бошқарма жиноий-қидирув ишлар бўлимининг инспекторлари Г. Тё, Б. Дўстмуҳамедов, балоғатга етмаган ёшлар билан ишлаш инспекцияси бўлинма бошлиғи М. Абдуллаев, давлат автоинспекцияси ходими А. Азимовлар шулар жумласидандир.

Областимиз ички ишлар бошқармаси бўлим ва бўлинмаларида хизмат қилаётган ёшларнинг жиноятчилар билан юзма-юз келганда дадил ҳаракат қилишлари таҳсинга сазовордир.

...Оққўрғон район ички ишлар бўлимининг кичик сержанти, комсомол аъзоси Абдулазиз Тожиев «Ширин» гастрономи ва магазин атрофида соқчилик қиларди. Шу пайт хўжалик моллари магазини омборидан гурсиллаган овоз эшитилди. Ярим тунда-я?! Абдулазиз зудлик билан магазин ёнига етиб келди. Кимнингдир шарпаси кўринди.

— Тўхта, қўлингни кўтар!

Кўланка тун қоронғусида қоча бошлади. У тез узоқлашиб борарди. Қандай бўлмасин уни қўлга олиш керак. А. Тожиев шу он ёрдамга етиб келган милиция сержанти Ф. Ўкташев билан биргаликда енгил ярадор қилинган жиноятчини район касалхонасига олиб боришди.

Шунингдек, Ангрен шаҳар ички ишлар бўлимининг ходимлари, комсомол аъзолари милиция сержанти М. Шодиев ва кичик сержант А. Турсуновлар ҳам қуролланган хавфли жиноятчини тутишда жасорат кўрсатишди. Бундай ибратли мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Умуман, областимиз ёш милиция ходимлари ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш юзасидан партия ва ҳукуматимиз кўрсатаётган доимий ғамхўрликка жавобан социалистик қонунчиликни қўриқлаш ва мустаҳкамлашда астойдил фидойилик кўрсатмоқдалар. Кекса авлод анъаналарини садоқат билан давом эттириб, ўз билим ва маҳоратларини тинмай оширмоқдалар.

Р. ШОДИЕВ,
Область ички ишлар бошқармаси сиёсий-тарбиявий ишлар бўлимининг инструктори.

ФИНЛЯНДИЯ. Хельсинки шаҳридаги оммавий кутубхоналарда «Финляндия—СССР» жамиятининг таклифига биноан совет ёзувчилари кўпгина суҳбатлар ва лекциялар билан чиқиб турадилар. Суратда: ана шундай кутубхоналардан бири.

В. Дубиль фотоси. ТАСС фотохроникаси.

ПОЙТАХТИМИЗ МЕҲМОНЛАРИ

КУЛГИ ВА ҚЎШИҚ КЕЧАСИ

«Агар чет эл сафарига отланаётган пайтимда менга Тошкентга бориш имконияти туғилиб қолса, сира ўйлаб ўтирмай, серқуёш Ўзбекистон пойтахтини танлаган бўлар эдим». — Москвалик, ҳаммага машҳур сатира устаси Олег Мелявскийнинг бу сўзлари шунчаки такаллуф учун айтилган гаплар эмас. Чиндан ҳам Европа мамлакатлари-ю Америкагача кезиб чиққан бу кулги устаси учун Тошкент алоҳида қадрли, жонажон. У бизнинг шаҳримизда туғилди, ўсди, улғайди. Шу боисдан бўлса керак, ҳар сафар тошкентликлар билан учрашувга ошиқар экан, янги-янги ичак узди гапларни олиб келишга, ўзининг биринчи томошабинларини теша тегмаган иборалар билан мамнун қилишга интилади. «Юбилей» спорт залидаги навбатдаги учрашув ҳам бундан мустасно эмас.

Олег Мелявский бу сафар Тошкентга бир ўзи келмади. У билан бирга мамлакатимиз пойтахтидан қатор сўз ва санъат усталари ташриф буюрдилар. Газетхонларда бу номлар афишада йўқ-ку, деган савол туғилиши мумкин.

— Ҳа, шундай — дейишади программа қатнашчиларининг ўзлари. — Улар афиша ортида қолишган. Биз концертимизнинг биринчи бўлимини кутилмаган совға сифатида тақдим этиш ниятида шундай қилдик. Ҳар қалай совғамиз тошкентликларга ёқди деб айтсак хато бўлмайди.

Томошабинлар Николай Волшанинов ижросидаги лўли романсларини завқ билан тинглашмоқда. Пантомимачи Михаил Генийнинг юмористик ўйинларини олқиш билан қарши олмоқдалар. Геннадий Дудник чиқишларини эса гулдаста ичидаги сара атиргул деб аташ мумкин. У сатира ва юмор артистларининг устози, «С добрим утром!» Бутуниттифоқ радиопрограммасининг актив қатнашчиси ва авторларидандир. Биринчи марта Тошкентга келган Геннадий Дудник ўзининг ўткир актуал интермедиялари, таниқли артистларга пародиялари билан санъат мухлисларини хушнуд қиляпти.

Концертнинг иккинчи бўлими айтиш мумкинки, рок-музика шинавандалари учун байрамга айланиб кетди. Пойтахтнинг «Аракс» рок-группаси шуҳрати мамлакатимизда кенг ёйилган. Тошкентлик музика мухлислари ҳам бу группа ижросидаги кўплаб асарларни севиб, ўз магнитофон ленталарига ёзиб олганлар. Мана энди уларда биринчи марта рок-музика усталари билан учрашиш имкони туғилди.

Сергей Рудницкий бошчилигидаги ижодий коллектив совет композиторларининг шу жанрга мўлжаллаб ёзган асарларини зўр маҳорат билан ижро этмоқдалар. Очиғи, кичик бир мақолада концертни тўла ёрқинлиги билан ифода этиш жуда қийин. Уни ўз кўзинг билан кўришинг, ижрочилар маҳоратидан лаззатланишинг, мириқиб куй ва қўшиқ тинглашинг керак. Бундай имконият эса ҳамшаҳарларимиз учун яратилди. «Юбилей» спорт залида кулги ва қўшиқ кечаси давом этмоқда.

А. АБДУЛЛАЕВ.

УЗБЕКИСТОН ССР Енгил саноат министрлигининг Тошкентдаги тикув ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи янги йилда янги марраларни кўзлаб зарбдор меҳнат қиляпти. Суратда: мастер Л. Пархоменко ва тикувчи М. Мирзаахмедова. Улар — аёллар кўйлаги тикиш цехининг пешқадамлари.

И. Глауберзон фотоси.

БИЗНИНГ АХБОРОТ

САВОЛ-ЖАВОБ КЕЧАСИ

ПОЛВОНАК — Бўстонлиқ районининг энг олис, тоғлиқ қишлоқларидан бири. Бу ерда «Правда газетасининг 50 йиллиги» совхозининг бўлими жойлашган.

ҚИШЛОҚ хўжалик йилини муваффақиятли якунлаган совхоз ишчилари ҳузурида турли маданий-маиший тадбирлар ўтказилмоқда.

Яқинда қишлоққа Ғазалкентдан бир гуруҳ лекторлар келишди. Улар иштирокида ҳуқуқ-тартиботни мустаҳкамлаш юзасидан савол-жавоб кечаси бўлиб ўтди. Қишлоқ аҳолисининг юридик мавзудаги саволларига район прокурорининг ёрдамчиси И. Сотиболдиев, район ички ишлар бўлими бошлиғининг ўринбосари С. Красное, район халқ суди раиси А. Қурбонов ўртоқлар жавоб беришди. Савол-жавоб кечаси йиғилганларда катта таассурот қолдирди.

▲

ЭШИКЛАР ОЧИҚ

ШАХСИЙ кутубхона эшикларини кўпчилик учун кенг очиб қўйиш яхши анъанага айланиб бораётир. Бу борада Янгиобод шаҳрида бой тажриба тўпланган.

ШАҲАРДА умумий фонди 26 мингдан зиёд бўлган 30 та шахсий кутубхона эгалари намунали фаолият кўрсатишяпти. Ўрта ҳисобда ҳар бир кутубхонанинг 40—60 нафардан ўқувчиси бор. Улар асосан, қўни-қўшнилар, мактаб ўқувчилари ва иш жойидаги касбдошлардир.

Шаҳарликлар В. Рудин, В. Фоменко каби шахсий кутубхона эгалари ҳимматидан мамнун бўлишяпти. Уларнинг шахсий зиёхоналарида мингдан ортиқ ноёб китоблар бор.

Область китобсеварлар жамияти янгиободликларнинг ибратли ишларини бошқа шаҳар ва районларда ҳам кенг оммалаштирмоқда.

▲

ЕППАСИГА СТАРТГА

ТУРАР-жойларда оммавий физкультура ва спорт ишларини янада яхшилаш борасида Калинин районида бир қатор ибратли тадбирлар амалга оширилмоқда.

РАЙОН физкультура ва спорт комитети спорт ишларини ривожлантиришнинг 1981—1985 йилларга мўлжалланган планини ишлаб чиқди. Бу тадбирга мувофиқ ўн биринчи беш йилликнинг охирига бориб районда физкультурачилар сони қарийб икки баробарга ортади. 30650 нафар ГТО нишондорлари тайёрланади. Оммавий разрядли спортчилар сони эса 1980 йилдаги 5086 нафардан 13285 нафарга етади. Бундай ишларни амалга ошириш учун район «Ёш куч» ва «Пахтакор» кўнгилли спорт жамиятлари олдига бир қатор вазифалар қўйилди.

Ш. РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Спорт

ФУТБОЛ ЯНГИЛИКЛАРИ

ФИФАнинг биринчи вице-президенти В. Гранаткин хотира соврини учун Москвада футбол бўйича ўсмирлар ўртасида халқаро турнир давом этмоқда. Иккинчи турда СССРнинг биринчи командаси Москва футболчилари билан учрашиб, 4:0 ҳисобида ғолиб келди. Терма команда сафида ўйнаган «Пахтакор» футболчиси В. Поваляев ҳам тўп киритди. СССРнинг иккинчи терма командаси Болгария футболчиларини 1:0 ҳисобида мағлубиятга учратди. Германия Федератив Республикаси командаси ана шундай ҳисобда Испания футболчиларини мағлуб этди.

Икки турдан кейин командаларнинг турнир жадвалидаги аҳволи қуйидагича:

Командалар	Ў	Т	О
СССР-1	2	6—0	4
ГФР	2	2—0	4
СССР-2	2	1—1	2
Болгария	2	3—3	2
Испания	2	0—3	0
Москва терма командаси	2	2—7	0

ДАЪВОГАРЛАР МАТЧИ

Италиянинг Мерано шаҳрида шахмат бўйича жаҳон чемпиони билан рўбарў бўлишга даъвогарлик қилаётган Корчной билан Хюбнер ўртасидаги учрашув давом этмоқда. Навбатдаги тўққизинчи партия 45-юришдан кейин кучлар тенг вазиятда кечиктирилди. Ҳозирча 4,5:3,5 ҳисобида В. Корчной олдинда бормоқда.

МИНИ МАТЧ

Тошкентда эса ўқувчи спортчилар ўртасида мини футбол бўйича ўтказилаётган турнир иштирокчилари навбатдаги тўртинчи тур ўйинларига якун ясадилар. Буларда қуйидаги натижалар қайд этилди. Андижон—Хоразм—9:1, Самарқанд — Наманган—11:3, Тошкент области — Сирдарё—7:4, Фарғона—Қашқадарё—7:2, Бухоро—Сурхондарё—7:1.

Биринчи группада олтитадан очко тўплаган Тошкент, Сирдарё ва Фарғона области командалари, иккинчи группада эса шунчадан очко тўплаган Самарқанд ва Бухоро командалари пешқадамлик қилмоқдалар.

ОЛИМПИАДАЧИМИЗНИНГ КУМУШ МЕДАЛИ

Москвада велопойга бўйича Бутуниттифоқ мусобақалари давом этмоқда. Программанинг биринчи турдаги беллашувларида республикамиз вакили Москва Олимпиадасининг кумуш совриндори Александр Панфилов 1000 метрга гит пойгасида жуфт бўлиб мусобақалашишда С. Копилов билан бирга қатнашиб, маррага 1 минут 05,6 секундда етиб келди ва кумуш медаль эгаси бўлди.

Бугун чемпионат қатнашчилари иккинчи тур ўйинларини бошлайдилар.

КАРАТЭЧИЛАР ЧЕМПИОНАТИ

Бугун пойтахтимиздаги «Меҳнат резервлари» спорт комплексида каратэ бўйича республиканинг биринчи чемпионати бошланади. Маълумки бу спорт тури эндигина оммавийлашмоқда. Шундай бўлишига қарамай Ўзбекистон вакиллари Бутуниттифоқ турнирларида муваффақиятли иштирок этишмоқда. Шунинг учун ҳам СССР спорт комитети каратэчиларнинг мамлакат чемпионатини биринчи бор Тошкентда ўтказишга қарор қилди. Республика чемпионати спортчиларимиз учун 17 февралда Тошкентда бошланадиган СССР биринчилиги олдидан жиддий имтиҳон бўлади.

БИЛДИРИШ

«ТОШКЕНТ ҳақиқати» редакцияси ҳузуридаги ишчи мухбирлар университетининг навбатдаги машғулоти бугун ўтказилади.

АДИБНИНГ ҲИСОБОТИ

Куни кеча республикамизнинг адабиёт ва санъат аҳли, юзлаб китобхонлар пойтахтимиздаги «Баҳор» концерт залига тўпландилар. Бу ерда республика Ёзувчилар союзининг ташаббуси билан Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, СССР Давлат мукофоти ҳамда Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреати Ҳамид Ғуломнинг ижодий кечаси бўлиб ўтди.

Йиғилишни очган Ўзбекистон ССР Ёзувчилар союзи правлениесининг биринчи секретари Сарвар Азимов Ҳ. Ғуломнинг ўзбек совет адабиёти ривожига қўшган улкан ҳиссаси ҳақида гапириб, унинг Ўзбекистонда совет ҳокимиятини ўрнатиш мавзусига бағишланган «Мангулик» романи 1980 йилги СССР Давлат мукофотига сазовор бўлгани —биргина адиб ижодидаги муваффақият бўлибгина қолмай, бутун ўзбек адабиёти учун ҳам катта фахр эканлигини таъкидлади.

Ҳ. Ғулом ижоди хусусида доклад қилган филология фанлари доктори П. Шермуҳамедов адибнинг барча жанрларда яратган кўзга кўринарли асарлари — ҳикоя ва романлари, шеър ва достонлари, пьеса ва таржималарига тўхталиб, бу асарлар китобхонлар томонидан ҳамиша севиб мутолаа қилиниб келинаётганлиги, улар ўзбек совет адабиётининг бой хазинасидан муносиб ўрин олганлиги, адибнинг бир қатор асарлари Иттифоқимиздагина эмас, чет элларда ҳам нашр этилганлиги ҳақида тўхталди.

Сўнгра минбарга кўтарилган ёзувчининг ҳамкасб дўстлари, Ҳамза номидаги республика Давлат мукофотининг лауреатлари О. Ёқубов, Мирмуҳсин, танқидчи Л. Қаюмов, шоир Шукрулло, Низомий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг доценти Т. Турсунова, институт студентларидан Д. Раҳимова, Н. Бозорова ва Р. Раҳимовалар ҳам адибни улкан мукофот билан қизғин қутладилар ва унга янги ижодий парвозлар тиладилар.

Ёзувчининг ижодий кечасида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маданият бўлимининг мудири А. О. Тўраев иштирок этди.

Р. ҒАНИЕВ.

АҲЛОҚ-ОДОБ МАВЗУИДА

ДИЛОЗОРДАН ҲАММА БЕЗОР

Бирор қўпол муомала ёки аччиқ сўздан дили озор топган киши қаттиқ изтироб чекади. Юрагига қил ҳам сиғмай, анча пайтгача ўзига келолмай юради. Қўли ишга бормайди.

Бировнинг кўнглига озор етказган кимса бўлса, қўпол муомаласининг ана шундай ёмон оқибатларини ҳис этармикин? Афсуски, кўпинча кўнгилга етказадиган озорни ўйламай-нетмай тилга эрк бериб қўямиз. Бир-биримизни ўринсиз хафа қиламиз.

Қўлимда икки варақдан иборат мактуб. Уни қўпол муомаладан ранжиган бир газетхон йўллаган.

«Қалбимга жароҳат етказишди, — деб ёзади у. — Ҳадра бекатидан 65-автобусга чиққандим. Одам кўп. (Ўзи бу автобусда йўловчиларнинг сийрак бўлгани камдан-кам). Тиқилинчда қийнала-қийнала сумкамдан танга олиб билетга узатдим. Қўлимга билет келиб тегди. Охирги бекатда шофер йўловчиларнинг билетини текшириб туширарди. Менга навбат келганда:

— Билетнинг эски, уялмайсанми, — дея дўқ қила кетди.

Ҳанг-манг бўлиб қолдим. Ахир ҳозиргина узатган пулимга келган билет-ку. Мен тушунтирмоқчи бўлдим. Шофер қулоқ солмай, кўпчиликнинг ичида изза қиларди. Оғзига келган сўзни қайтармай, овозининг борича дўқ урар, бақирарди.

Шофернинг тартиб ўрнатмоқчи бўлгани яхши, билет текшириши ҳам ўринли. Лекин одамнинг қадр-қимматини бир зумда оёқ-ости қилиш инсофданми? Менга билет узатган киши жонимга оро кирди.

— Бу аёл танга узатгандилар, — деди. Шундагина шофёр машинадан тушишимга йўл бўшатди.

— Бор туш, иккинчи эски билет билан юрмайсан, деб қолди орқамдан.

Уйга нохуш кириб келдим. Қулоқларим остида шофернинг дўқлари эшитилиб турарди. Демоқчиманки, борди-ю, шофер ҳақ бўлганда ҳам, менга кимдир эски билетни узатиб юборганда ҳам ётиғи билан айтса, гапимга қулоқ солса бўларди-ку. Наҳотки одамлар бир-бирига шунчалар ишонмаса?! Кишининг қадр-қимматини ерга урушгача борилса. Мен ана шуларни ўйлаб афсусланардим.

Ф. ШОЙМУҲАМЕДОВА,

Ўрта Чирчиқ районидаги Карл Маркс номли колхоз аъзоси».

Шоймуҳамедованинг куюниб ёзишича бор. Айниқса, автобус, троллейбус, трамвайларда йўловчиларнинг доим асаблари бузилади. Кўпинча тиқилинч туфайли, гоҳида узоқ кутиб қолиш туфайли кишиларнинг тоқати-тоқ бўлади. Бунинг устига йўловчиларга билет сотиш тартиби ҳам кўнгилдагидек эмас. Автомат кассалар гоҳ ишлаб, гоҳ ишламайди. Хоҳлаган билет олади, хоҳламаган шундай кетаверади. Шунинг натижасида юқоридаги каби кўнгилсиз воқеалар содир бўлаяпти. Бунга биргина йўловчиларни айблаш нотўғри бўларди, албатта. Транспорт қатнови ҳам, билет билан таъминлаш ҳам тартибга солинса, кишилар узоқ кутиб қолиб, асаби бузилмас, бунчаликка борилмас эди. Фараз қилайлик, тиқилинч автобусга йўловчи чиқди. У олдида турган кишига «ўртароққа ўтинг, бўш жой бор, бироз силжинг», дея илтимос қилади. У одам эса «э, ўт, ўзинг», терс жавоб қилади. «Қанақа одамсиз, бироз силжинг», дея бошқа одам аралашади. «Сиқилсанг, таксида кет», яна терс жавоб қилади ҳалиги кўрс одам. Можаро шундан бошланади. То бекатга етгунча бир-бирларига аччиқ-аччиқ гап айтилади. Қанча кишининг дили сиёҳ, асаби бузилади.

Қани энди ўша ўжар одам ёнидаги кишининг саломатлигига қанчалик зиён етказганлигини ҳис қилса эди. Андиша сақлаб, мулоҳаза билан муомала қилса эди...

Транспортдами, йўлдами кишилар безор манзилларига етиб олишса, ўрни келганда одамлар бир-бирига меҳр-оқибат кўрсатиб, ёрдамлашишса, олам гулистон-ку!

Мактуб транспортдаги воқеадан ёзилганлиги туфайли мавзуни шундан бошлагандик. Редакцияга бу хилдаги мактублар келиб туради. Айниқса, одамлар кўп кириб турадиган савдо ташкилотлари, айрим идора, муассасалардаги муомала ҳақида ҳам газетхонлар ўз эътирозларини билдириб туришади. «Ишдан қайтаётиб, нон магазинига киргандим. Хомроқ буханка нон тутқазди сотувчи. Пишганроғидан беринг, десам ўзинг кеч келиб, яна пишган нон сўрайсан. Шу пайтда яхши нон қоладими, дея койий кетди. Ваҳоланки, қип-қизил пишган нонлар йўқ эмас эди. Сотувчи уни олиб беришдан эринди», — дейилганди бир мактубда.

Дарҳақиқат, хат авторининг ранжиганича бор. Ўзи ишдан чарчаб чиққан, уйига шошаётган бўлса-ю, бунинг устига қорни ҳам очдир. Шундай ҳолатда сотувчидан дакки эшитиб турса, хуноб бўлмайдими? Нон хом бўлгани учун сотувчини айбламаймиз, албатта. Лекин, «буғдой нони бўлмаса ҳам буғдой сўзи бўлса» қанийди, энди...

Айрим саноат моллари магазинлари-чи?! Айрим сотувчилар худбин, қўпол. Харид қилмоқчи бўлган нарсани танлаб олиш учун синчиклаб кўрсангиз, уларга малол келади: олдингизга «дўқиллатиб» ташлашади. Ахир кийим ҳар куни харид қилинмайди-ку! Ҳар замонда бир дидингга мос тушган либосни сотиб олгинг келади. Лекин қўпол муомалани кўриб, бу ерга кирганингга минг пушаймон бўласан.

Кўзингиз тушгандир, баъзи сотувчилар пештахтага суяниб олиб, бирон танишбилиши билан бемалол гап сотади, харидорни менсимайди ҳам, гапирсангиз жеркиб ташлайди. Ана сизга «хизмат», харидорга «ҳурмат».

Ахир инсон кўнгли шишадек нозик, уни синдиришдан осони йўқ. Бир шингил ширин муомала наҳотки анқонинг уруғи бўлса...

Ширинсуханликка не етсин. Келинг шундай бир ажойиб давримизда яхши муомала, очиқ чеҳра ва кўнгил овлаш билан умримизга умр қўшайлик, қўполлик биздан бегона бўлсин. Инсон қадр-қимматини улуғлайлик.

Йўл юзида, кўча-кўйда, жамоат транспортида, хоҳ магазин, хоҳ ошхонада, ҳамма-ҳамма ерда — одамлар орасида ширин муомала, илтифот, ўзаро ҳурмат-иззат, андиша ва инсоф, номус ва ҳаё ҳамиша барқарор бўлсин. Дилозорликка қарши курашайлик. Дилозордан ҳамма безор — буни унутмайлик, бир-биримизга меҳру-оқибатли бўлайлик!

Ф. УСМОНОВА.

КИТОБСЕВАР ТАЛАБАЛАР

Факультетимиз студентларининг йил сайин китобга ихлоси ортиб бормоқда. Бу бежиз эмас, албатта. Чунки институтимиз қошида Бутуниттифоқ китобсеварлар жамиятининг бошланғич ташкилоти тузилган. Ҳозир унинг 850 дан ортиқ актив аъзоси бор.

Бу ерда биз тез-тез адабий кечалар, шоир ва ёзувчилар билан учрашувлар, турли китобларнинг муҳокамаси, китобхонлар конференцияларини ўтказамиз.

Яқинда ташкилотимиз раиси Гулнора Сувонованинг «Китобхонлик — билим олишнинг энг яхши усули» деган мазмунли докладини тингладик. Бу тадбирларни ўтказишда бизга факультетимиз кутубхонасининг ходимлари катта ёрдам беришяпти. Айниқса кутубхоначилар Фарида Маҳмудова ва Тамара Бурикиналарга турли маслаҳатлар сўраб, тез-тез мурожаат қилиб турамиз.

Кутубхонамиз бой китоб фондига эга. Бугунги кунда унда 140 мингга яқин турли адабиётлар мавжуд.

Кутубхонада биз чет эл ёшлари ҳаёти билан ҳам яқиндан танишмоқдамиз. Шунингдек, Франция, Испания, Жазоир, Лондон университетлари талабалари билан мактублар ёзишиб турамиз. Бу эса студентларимизда интернационализм, бирдамлик, қардошлик фазилатларининг шаклланишида яқиндан ёрдам бермоқда.

Н. ХУДОЙҚУЛОВ,
Ф. Энгельс номли чет тиллар институти студенти.

Шу йил ёзида Литвада бўладиган ўқувчи спортчиларнинг мамлакат спартакиадасига республикамиз вакиллари ҳам қизғин тараддуд кўришмоқда. Эшкак эшувчилар шу кунларда Чирчиқ анҳорида машқ қилишмоқда. Суратда: терма команда устози В. Салов шогирдларига кўрсатма бермоқда.

Ф. Қурбонбоев фотоси. (ЎзТАГ).

ҲАР ТЎҒРИДА

ТЕРМИТЛАР... ГЕОЛОГ

Зимбабвелик кон инженери Билл Уэст кўп йиллик кузатишлардан сўнг термитлар фойдали қазилмаларни қидириб топишда инсонга ёрдам бериши мумкин, деган хулосага келди.

— Ҳамма гап шундаки, бу ҳашаротлар ўз гавдаларига нисбатан жуда баҳайбат минора — инларини қуриш учун ер қаърига анча чуқур кириб боришади. Албатта, уларнинг металлар ва маъданларга «тиши ўтмайди». Шунинг учун улар қаттиқ қатламларни четлаб, уларга йўлдош бўлган анча юмшоқ қатламлардан йўл соладилар. Шундай вақтда бу митти геологлар юқорига шу қатламлар намуналарини олиб чиқишади. Бу чуқур қатламлар таркиби ва тузилишини аниқ акс эттиради. Термит инларини, улар таркибидаги элементларни таҳлил қилиш ер остида қандай минераллар борлиги ҳақида тўла маълумот беради.

Уэст усули ёрдами билан ҳозирдаёқ бой олтин кони кашф этилди.

ПАГОДА СИРИ

Бирманинг машҳур Шведагон [XIV—XVIII асрлар] пагодаси зиёратчилар ва туристлар билан доим гавжум бўлади. Ажойиб бу иншоотни қуришда 25 тонна олтин, 100 тонна кумуш, 5448 олмос ва 2005 та бошқа қимматбаҳо тошлар ишлатилганлигини ҳамма ҳам билмайди.

●

БАКТЕРИЯ ЁНҒИНДАН САҚЛАЙДИ

Ҳиндистон олимлари шахтада ёнғин олдини олишнинг ажойиб усулини таклиф этишди. Улар томонидан олиб борилган тажриба вақтида шахта штрекларига метанга иштаҳаси зўр бўлган маданий бактерияларнинг сувдаги эритмаси сепилди. Ҳаммага маълумки, худди шу газнинг йиғилиши одатда ер ости ёнғинларига сабаб бўлади. Бактериялар бир ҳафта давомида штрек деворлари орасидаги метаннинг 15 процентдан ортиқроғини «еб» қўйибди.

Мутахассислар шахталарни янги восита билан доим, ўз вақтида таъминлаб турилса уларни ёнғиндан сақлаш ва айни вақтда қимматбаҳо асбоб-ускуналардан ҳам воз кечиш мумкин, деб ҳисоблашмоқда.

●

ЧИҚИНДИ ЧИҚМАЙДИ

МАРКАЗИЙ Россия далаларида карам йиғиштирувчи комплекс синовдан ўтказилди. Уни РСФСР Нокоратупроқ зонасини механизациялаш ва электрлаштириш институти мутахассислари ишлаб чиққан бўлиб, икки қаторли терим комбайни ва қайта ишлаш пунктидан иборат.

Комплекс ёрдамида карам йиғиб олишда чиқинди умуман бўлмайди. Негаки, илдизи билан кесиб олинган карам бошлари бутунлай қайта ишловчи мосламага келиб тушади, бу ерда улар тозаланиб, транспортёр ёрдамида махсус контейнерларга жойлаштирилади. Карам барги ва илдизининг майда қолдиқлари эса молларга берилади.

Редактор Н. НАСИМОВ.

Реклама ва эълонлар

Ўзбекистон Давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

10, 11 январь соат 19.00 да

М. ҚОРИЁҚУБОВ НОМИДАГИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ

«ГЎЗАЛ» АНСАМБЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Қорақалпоғистон халқ артисти

Гулшод ОТАБОЕВА.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Қизлархон ДЎСТМУҲАМЕДОВА.

Солистлар: Баҳодир БАКИРОВ (Наманган), Тоштемир ТОҲИРОВ, Абдуқодир ЮСУПОВ, Ҳасан КАРИМОВ, Фируза СОЛИҲОВА, Гулнора АЪЗАМОВА.

Юмор, сатира ва интермедия ижрочиси

Абдуфаттоҳ САИДОВ.

Ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли.

Программани — Ойдин ТОҲИРОВА олиб боради.

«ГЎЗАЛ» ансамблининг бадиий раҳбари — композитор Султон АНВАРОВ.

Музика раҳбари — Туйғун ОТАБОЕВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

9.00 — Время. 9.40 — Гимнастика. 10.05 — Орлёнок. 10.50 — Имтиҳонга тайёргарлик. Бадиий фильм. 11.55 — Фильм-концерт. 12.55 ва 15.00 — Янгиликлар. 15.20 — Меҳнатинг — иқболинг. 15.55 — Рус тили. 16.25 — Қисқа метражли бадиий фильмлар. 17.20 — Подмосковье учрашувлари. 17.50 — Мультфильм. 18.15 — Олға, болакайлар! 19.15 — Дунё воқеалари. 19.30 — КПСС XXVI съездига. 20.30 — Фильм-концерт. 21.30 — Время. 22.05 — Эрмитаж. 22.35 — Фигурали учиш бўйича СССР чемпионати. 23.20 — Дунё воқеалари. 23.35 — Ҳужжатли фильмлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАЛАРИ

I

11.30 — Мультфильм. 11.40 — Қорбобо соврини учун. 12.30 — Сотқин. Бадиий фильм. 13.55 — Замандас. 18.20 — Мультфильм. 18.40 — Ёшлик. 19.10 — КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XXVI съездига лойиҳаси — умумхалқ муҳокамасида. 19.30 — Ахборот. 19.45 — Социалистик мусобақа ғолибларига — космик вимпеллар. 20.00 — Қизлар гулдастаси. 20.30 — Ахборот. 20.50 — Ўзбекистон телевидениеси ва радиосининг солистлари Н. Тўхтаохунова ва С. Мамедов концерти. 21.30 — Время. 22.05 — Дунё воқеалари. 22.30 — Бадиий фильм. 23.30 — Каратэ бўйича Ўзбекистон ССР чемпионати.

II

20.05 — Янгиликлар. 20.25 — Чизма геометрия. 21.25 — Сизни Чимён таклиф этади. 22.25 — Игорь Горбачёв. Фильм-портрет.

● ●

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 9/I да Нодирабегим (12.00), Кузнинг биринчи куни (19.30), 10/I да Нодирабегим (12.00), Истеҳком (19.30).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 9/I да Олтин камар, 10/I да Мавлоно Муқимий.

● ●

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — Наталья РУБАНОВА раҳбарлигидаги «Иллюзион калейдоскоп» аттракциони иштирокида «Циркда арча» Янги йил томошалари (10, 13, 16, 19.30).

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент—П, ЛЕНИН кўчаси, 41.

Телефонлар: редактор ўринбосарлари — 335885, 325747, 337916, 325748; масъул секретарь — 334808, 325353; секретариат — 325750. БЎЛИМЛАР: оммавий ишлар ва хатлар — 334048; партия турмуши — 325778; пропаганда — 325645; саноат, капитал қурилиш ва транспорт — 325749; қишлоқ хўжалиги — 325547; адабиёт ва санъат — 325757; совет қурилиши — 325645; ахборот, спорт ва ҳарбий ватанпарварлик — 325733; фан, маданият ва олий ўқув юртлари — 325553; фотомухбир — 325894.

Р. 02719. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64683. В. 1518.